

Kalóris

Mártély Önkormányzatának közéleti-kulturális információs kiadványa
Hírek, pillanatképek Mártély életéből 2005. március – 8. szám

A politikusok fő jellemzője, hogy sokat beszélnek, de keveset mondanak, és abból még kevesebbet tartanak be. (-huni-)

„Jelzöm...”

Kikelet hava

Ma, az Úr 2005. évének március 12. napján, megjött a tavasz... Plusz 6 fok „meleg” van, az olvadó hólé vidáman locsog az ereszekben, a tetők széléről szivárványszínű vékony patakocskákban csordogál a víz, s a verebek erősen csivitelnek az aranyeső kopasz ágain. A kutyák előjöttek házukból, s a napra fekszenek. Bár szél van, ezt a langyosnak is mondható fuvallatot már össze sem lehet hasonlítani a múlt napok bunda alá bújó dermesztő szeleivel.

A faltövén, ablakpárkányokon, ólak gerincén macskák napfürdőznek, a házak felett galambok forgolódnak megvillantva fehér szárnyaikat, és a torony párkányáról is lecsúszott már az utolsó darab hó.

Egy napos délelőtt – 22-én – megjöttek gólyáink, hogy némi szigorú számbavétel után kitatarozzák a fészkeket, hogy ne sokkal azután, csak a tojásokon ülő anyamadár fejéje látszon ki az első látásra összehordott rözsehalomnak tűnő fészkekből, amelynek aljában verebek laknak albérletben, míg férjura tétován de büszkén kissé távolabb ácsorog – várva a „fejleményeket”.

Már-már azt gondoltuk, hogy a húsvéti nyúlnak egy pótbundát kell magára vennie, hogy megfázás nélkül megússza a márciusi tél viszontagságait, de mostmár megnyugodhatunk. Erőlködhet a Tél, a természet óráját nem képes már visszafordítani. A tüzelő ugyan sok helyen a végét járja (el is határozta jobbra hűj: addig tart a tél, amíg van fánk – bátor elhatározás!), de most már úgy néz ki, nem kell olyan „vadul” fűteni mint eddig, elég egy kis langyosság délutánra és estefelé, s csak ki kell várni, amíg a külső-belső hőmérséklet közelít egymáshoz – bár az éjszakák lehetnek még hűvösek, s borús. Esős idő is jöhet.

Már a tudattól is vidámabb az ember, hogy tavasz van. A gyógyulóknak reménység, a fiataloknak a szerelem, s minden embernek egy új év kezdete a tavasz. Mert minden híresselével szemben, az év nem a naptár szerinti időszámítás szerint működik az emberek életében, hanem a kikelet, a természet munkára buzdító rezdülésével indul valójában a következő év. Az első két-három hónap csak a felkészülés, a tél hidegének túlélése, és a várakozás időszaka, amolyan átmeneti időszak. E hónapok csak úgy eltelnek. Azt hiszem, többek között azért is születtek okos néphagyományaink, amelyek átsegítenek bennünket a sötét, hideg napok unalmán. Farsang, Húsvét, s előttünk a nyár. Mi kalendáriumokat készítünk magunknak, s évezredek óta megfigyelt törvényszerűségekre alapozva következte-

tünk az időjárás változásaira, az állatok, növények mindezt csalhatatlanul, előre tudják.

Tegnap még olyan forgalom volt a madáretetőmben, hogy egyszerre sokszor nyolc-tíz kis mellényes vitéz is hadakozott a feltörnivaló napraforgóval, és persze egymással, s még a fán is tornászott néhány. Ma már üres a kis faalkotmány.

Vidáman röppentek ki madaraim a határba, s önfeledten keresgélnek a hófoltok között a gőzölgő földön elősejő fűcsomók tövén, s a fák ágai között. Talán megszokásból, vagy csak kényelemből vissza-visszajönnek még, ha hideg hajnalok után ingyen reggelire vágnak, de ezen túl már nem lesznek mindennapi vendégek.

Remélem télen megint visszatalálnak majd, mert meggyőződtek róla: az emberre lehet „számítani”.

Én legalábbis – igyekszem ebben megerősíteni őket, amíg élek...

Farkas Cs. Zoltán

Erről olvashatnak

Megjöttek a gólyák, nap melengeti a bundákat...	1. oldal
Gazdák harca a demokráciáért? – Péter jegyzete	2. oldal
„Áruba bocsátott” magány...	2. oldal
Március 15-i ünnepség, emléktábla avatás	3–4. oldal
Márciusi évfordulók, Füttyös ünnep, A „Magyar foszlány”, Ez is Németország, Házalók – publicisztikák	5–6. oldal
Galambposta – Olvasók írták	7. oldal
Irodalom – érdekességek	8-9. oldal
A turisták elvárásai Mártélyon	10. oldal
Rövid hírek – információk	11. oldal
Télűző farsangi multság az Idősek Otthonában	12. oldal
Belvízi „helyzet”, országos elismerés polgároinknak	13. oldal
Tanyabejárás a mártélyi határban	15. oldal
Búcsú és köszönet – Dr. Csernai Katalin	17. oldal
Önkormányzati hírek	18-20. oldal

Péter jegyzete

Ez lenne a demokrácia?

Igen, részben ez, de még csak kis részben. 2005. március 13-a demokrácia kiteljesedése, a gazdák napja is lehetne. Mivel a magyar gazdák példát mutatva az országnak bebizonyították, hogy mire képes a polgári érdekszövetség pártpolitika nélkül, a kormány megpróbálta az ellenzékre terelni a kezdeményezést, és kézzel-lábbal heteken keresztül el-
lene voltak a megállapodásnak. A vidék érdekeit, mint oly gyakran az utóbbi időben, megint félre akarták tenni. Megszegték a korábbi megállapodást, hivatkozva az újonnan kialakult költségvetési viszonyokra. A gazdákat kapzsisággal, harácsolással vádolták azok, akik a leginkább, és legkönnyebben profitáltak az államból. Ezt olyan meggyőzően tették, mintha ők dolgoztak volna naponta 12–14 órát a mezőgazdaságban. Aztán ahelyett, hogy meg tudták volna tántorítani a magyar gazdákat a márciusi nemzeti ünnep előtt, észre kellett venniük, hogy itt nagyobb tétrel van szó.

A magyar, még mindég magyar, és nem hagyja annyiban! Amikor az útszélre kényszerítik, bilincseléssel fenyegetik, akkor szóval meg igazán az önérzete. Na így történt ez most is, és nem eredménytelenül. Mivel a Nemzeti Ünnep hangulatát nem lett volna érdemes elrontani, gyorsan belátta a kormány, hogy itt hangot, álláspontot kell változtatni. Nagy gyorsasággal megszületett a megállapodás, ami néhány nappal előzőleg még Németh Imre földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter szerint, teljesíthetetlen követelés volt. Gyurcsány Ferenc miniszterelnök gyorsan változtatott alapvető véleményén. Az elért megállapodás az ország, és a polgárság érdekét szolgálja. Jakab István a „MAGOSZ” elnöke hangot adott örömeinek, hogy ötven év után végre erős, egységes képviselője van a magyar gazdálkodóknak. Gratulálunk a miniszterelnök Úrnak! Ez is a demokrácia gyakorlati oldala. Úgy látszik, ha besegít a polgárság, akkor működik is a dolog. Sajnos a legtöbb területen nem így van. Azért a jó példából könnyen tanul az ember, és remélhetőleg a polgárság egyre nagyobb része is, ha felismeri a demokrácia adta, és Európa-szerte biztosított lehetőségeket, hogy, hogy kell használni annak eszközeit, jogaink, megélhetésünk biztosítása érdekében.

Az a szomorú tapasztalat az utóbbi időben nagyon elterjedt, hogy sántít a demokrácia, és akik erről tehetnek, egyre jobban kihúzzák magukat a felelősség alól. Amikor a kormány egy megállapodást nem tart be, (ahol az ígéretek sorait, új, manipulált gondokkal a feledésbe terelik, ahol a vidékfejlesztés, az iskolák, posták, intézmények megszüntetésével párosul a kormányzati takarékosági „lendület”, ott megrendül a bizalom). Hogy ez Mártélyon nem így van, csak a Polgármester asszonyának, és a jól működő Önkormányzatnak köszönhető! A választópolgár ekkor ébred rá, hogy bizalmát csak a hatalmi pozíció elérésére használták fel, és tovább nem tartanak rá igényt. Becsapva, félrevezetve érzi magát, és nem tartja szükségesnek a további aktivitását. Evvel meg már el is érték a „nagyurak”, és kiskirályok a céljukat. Kezdődhet a reváns! Ami gyakorta abból áll, hogy a bizalmat, hatalmat, amit a polgároktól kaptak, elnyomással, s az élet számtalan területén történő ellehetetlenítéssel járó intézkedéssel viszonyozzák. Elkezdik a hatalmi harcot

egymás között, pártjuk, és a polgárság érdekeit figyelmen kívül hagyva. Itt kellene oda figyelni a polgárságnak, hogy tanulva a példamutató magyar gazdától, fogjon össze, szervezkedjen, s ne hagyja sorsát elsorvadni felelőtlen politikusok kezében!

Akkor is vannak lehetőségek, amikor igazságtalan döntésekkel állunk szemben. A demokráciában biztosított a polgárság joga, eszköze is, hogy megvédjük érdekeinket. Ezt igénybe kell venni! Vannak polgári érdekszövetségek, de ha nincsenek, csinálni kell, és a lehető legnagyobb aktivitással kell igyekezni a többség érdekei védelmében. A sorsunkat irányítani kell, azért mi vagyunk a felelősek!

Legyen az egy falu, város, vagy az ország problémája. Avval fel kell hagyni, hogy a csalfa ígéreteknek bedőljunk. Használni kell a demokrácia eszközeit érdekeink képviselőjére. Érdemleges javulást, változást addig nem várhatunk, ameddig nem tudatosodik bennünk, hogy a demokráciában köteleesen felelősek vagyunk a saját, és embertársaink sorsáért. A politika és a polgárság között új kapcsolatokra van szükség, erre meg kell találni a megfelelő képviselőt. Addig, míg a kormány támogatja a vidék intézményeinek megsemmisítését, és nem fordít elegendő figyelmet a fejlődés feltételeinek a megteremtésére, számíthatnia kell a gazdákhöz hasonló érdekvédelmi megmozdulásokra. Pártpolitikai megnyilvánulásnak nem minősítheti, mert itt jóval többről van szó. Magyarországon most a polgárság jövőjéről van szó. Én nem akarok senkinek semmit felróni, csak azt szeretném, hogy a demokráciát, és annak rendelkezésre álló eszközeit jobban kihasználjuk, hogy gyermekeink azt mondhassák majd: mi is tettünk valamit egy jobb, szebb jövő érdekében.

A demokrácia, csak annak jogai, eszközei használatával válhat eredményessé.

Pósz Péter

A magány reménye

Az ember, közel ötven év élettapasztalattal már ritkán döbben meg. Ha alaptermészete az együttérzés, sok forgácsot hullat lelkéből a nehéz sorok, gyötrelmes életutak és előre tudhatóan hiábavaló segítség reményének ösvényén, most mégis a szokásosnál is jobban megtört a szívem...

Épp valami „számomra” nagyon fontos házimunkát végeztem, mikor bejött hozzánk egy idős ember, kit mióta a faluban lakunk jól ismerek, tudni véltem ki ő, s mivel foglalkozik, de ahogy leültem, s meghallgattam kérését, nagyon megdöbbentem. Azt kérdezte tőlem, van-e még lehetősége a helyi újságban feladni egy hirdetést? Mondtam: természetesen igen, s ha nincs ellenére gyorsan – lejegyzem. Papírt hoztam, okulárét, s hallgattam a saját megfogalmazásában előadott „apróhirdetést”, amit most azért adok itt szó szerint közre, mert nekem szívszorító hihetlensége, furcsa mód bizakodó reménykedése ismét csak azt bizonyította be: élni, élni akarni, s nem siránkozni kell – a végsőkéig. Íme: „Idős, nyugalmazott református lelkész keresi azt a jóindulatú embert vagy családot, akik tudnának szeretettel gondoskodni róla hátralevő éveiben, mi által mentesítenék őt a magányosság terhétől. Szívesen mennék tanyán élő családhoz, mert magam is állatszerető vagyok. Díjazás megállapodás szerint. – Kaszás Sándor, Mártély, Rákóczi utca 19. szám. Huszonnyolc esztendeig szolgáltam a mártélyi református egyházat, most 83 éves vagyok.” Hát, kérem – ahogy Vitray Tamás mondaná ilyen érzelmileg alig értelmezhető helyzetben – a döntés rajtunk, önökön áll...

– F. Cs. Z. –

Március 15-i ünnepség – Mártély

Gyönyörű, talán az első idei tavaszi napra virradtunk, s talán nem csak ettől, de az emlékezés és tisztelet lélekemelő ünnepi érzése miatt is valóságos embertömeg vett részt községünk március 15-i ünnepségein... Igen, ünnepségein, mert összefonódó ünnepi emlékek előtt tisztelegtünk. Nemcsak az 1848-as Forradalom és Szabadságharc hőseinek emléke előtt, hanem egy olyan nagy formátumú ember és politikusi életpályája előtt is, aki egykor forradalmiságában és modernségében a mai nap is helytálló munkás-szolgálatot tett le a Magyar kultúra és művelődés asztalára. Olyan utat megkezdve, amely azóta is egyedülálló, mi több, maradéktalanul helytállónak mondható. Feledhetetlen tettek sorozatával bizonyítva, hogy közszereplőként, csak saját emberségét, műveltségét is latba vetve tehet egy országért jót és maradandót az ember. Evvel, mintegy a múltból irányt mutatva a ma politikusainak, hogy egykori oktatásreformáló elgondolásainak sürgős „felidézésével”, késztetést érezzenek a halaszthatatlan cselekvésre, lényegében mai korunkba átültetett okos megvalósítására.

Az ünnepségek, a faluházban kezdődtek. Balogh Jánosné polgármester a Szózat közös eléneklése után, ünnepi beszédet mondott.

Ezután a Polgármester Asszony szeretettel köszöntötte Klebelsberg Éva történészt, a Gróf Klebelsberg Kuno Alapítvány elnökét, aki örömeinkre elfogadta meghívásunkat. Köszöntötte Kiss Jenő szobrászt és Tóth Mihály kőfaragót, akik főszereplői e napnak, hiszen nekik köszönhetjük, hogy ma emléktáblát és domborművet avatunk iskolánk falán, mely hirdetni fogja a jövőben, hogy a mártélyi iskola létrejöttét Gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszternek köszönheti. Az ő minisztersége idején épült 5000 népiskola közül itt, Mártélyon található az egyik ilyen iskola. Az ünnepi köszöntő után, az ÁMK Általános Iskola 6. osztályos tanulói színvonalas emlékműsorukkal emlékeztek a Szabadságharc eseményeire. Ezt követően Borsos József, az Üdülőhely és Faluvédő- szepítő Egyesület elnöke kért szót, s a mikrofonhoz lépve ismertette a 2004-ben meghirdetett „virágos otthon” verseny résztvevőinek elért eredményeit és okleveleket, pénzjutalmakat adott át.

Klebelsberg Éva, nagyon közvetlen hangon, emberien szólta a teremben helyet foglaló érdeklődőkhöz, felidézve családjának történelmi kötődéseit a '48-as eseményekhez. Mint mesélte, két aradi Vértanú is szoros rokoni kapcsolatban állt a családdal, amely egyrészt tiszteletteljes emlékezésre, másrészt a dicső múlt büszkeséggel való felidézésére kötelezi az embert. Szerényen, néhány szóban ismertette Klebelsberg Kuno emberi hitvallását, megpróbálva e rövidre szabott időben valamelyest bemutatni az embert, a politikust, a közélet szereplőjét, s azokat a kezdeményezéseket, eredményeket, amelyeket minisztersége alatt adott az országnak, s amelyek fellelhető, kézzelfogható és megcsodálható tárgyi emlékeit, de nem halványuló szellemi értékeit szeretettel ajánlotta az utódok, az utókor, a felnövekvő nemzedékek figyelmébe.

A faluházbeli megemlékezést rendkívül élvezetes és szemet gyönyörködtető néptánc-összeállítás zárta, majd az összegyűlt falubeliek és vendégek a Himnusz hangjai után átsétáltak a „Papp-iskola” épületéhez, ahol fehér lepel alatt várta Kiss Jenő szobrászművész és Tóth Mihály kőfaragó közös alkotása, hogy méltó helyén felavassák. Csatlós Renáta szépen, s nagy átéléssel elmondott szavala- ta után, Bérci Tamásné mondott avatóbeszédet:

Tisztelt Ünneplők!

Engedjék meg, és kérem Önöket, hogy a hazaszeretet gondolata jegyében emlékezzünk meg arról a nagyformátumú, az egyetemes kultúrtörténetben is kiemelkedő személyiségről, kinek emléktábláját és domborművét fel fogjuk avatni. Emlékezzünk meg arról az emberről, akinek köszönhetően március 15-e nemzeti ünnepünk lett.

Gróf Klebelsberg Kuno történelmünk legválságosabb idejében, 1922. július 16-tól, 1931. augusztus 24-ig volt Magyarország vallás- és közoktatásügyi minisztere. Az ország jövőjét a kultúra, az oktatás, a tudomány, az egészségügy fejlődésében látta. Hite szerint: „Lehet egy nemzetet szegényé, koldussá tenni, de ha a nemzetben lakozó szellemi és erkölcsi erőket megtartani és gyarapítani képesek, akkor a nemzet nincs elveszve.”

Gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszter indítványára 1926-ban népiskolai programot fogadott el a parlament. A VII. törvény- cikkben 5784 új tanterem és 2278 tanítói lakás felépítését

foglalták törvénybe, mintegy 51 millió pengőben állapítva meg annak költségét. Indítványát az az elgondolkodtató tény indokolta, hogy a két világháború közötti Magyarországon a lakosság 2/3-a falun élt, és a tankötelesek 20 %-a nem járt iskolába. A törvény 4 kilométer sugarú körzeteket jelölt ki. Ha a körzetben húsz család vagy 30 tanköteles lakott, iskolát kellett építeni. Esztétikus küllemű, tartós, higiénikus iskolaépületeket, téglából, nagy ablakokkal, palatetővel, vörösfenyő padlózattal. Mindegyik iskolához tanítói lakást építettek, melyhez gazdálkodásra alkalmas föld és udvari melléképületek tartoztak.

Különösen az Alföldön, ahol a házak 2/3-a nádfedeles volt, fele vályogból készült – óriási előrelépést jelentettek a reformok. A több mint 5000 új tanterem - zömében az Alföldön, s a sok száz tanyasi iskola megépülte annak a szemléletnek, politikának volt az eredménye, mely nem azt mérte, hányan járnak egy osztályba, hanem arra törekedett, hogy a tanítás, a nevelés színhelye a szülőhely maradjon, hogy 5 km-nél többet egy gyerek se gyalogoljon vagy utazzon iskolájáig, hogy iskolája nélkül a település életképtelen.

Valóban. Egy-egy népiskola és a tanítói lakás környezetének szellemi és kulturális központja lett.

Így volt ez Mártélyon is. Ennek az iskolának a felépítésére is a klebelsbergi iskolafélesztési program keretében került sor 1929-ben. A munkálatokhoz július 12-én fogtak hozzá, és október 14-én már el is kezdődhetett a tanítás. Az új iskola tanítói lakásába az a Kmetykó Károly költözött feleségével, akinek leszármazottai ma iskolánk diákjai. Kmetykó Károly nevét mindenki ismerte a faluban: tanított hittant, színjátzó csoportot működtetett, volt leventeoktató, egy időben jegyző, anyakönyvvezető; ő hívta életre az önkéntes tűzoltóságot Mártélyon.

Az 1953/54-es tanévben kezdte meg pedagógusi munkásságát Papp György, kinek emlékét őrizve a köztudatban Papp iskolaként él az épület, benne a mai napig oktatás folyik. Köszönhetően, annak az embernek, aki történelmünk egyik legnagyobb és legsikeresebb közoktatási reformját hajtotta végre az óvodáktól az egyetemig, melynek hatása még ma is érezhető.

Klebelsberg Kuno tízéves minisztersége alatt 3 egyetem (a szegedi, a debreceni, a pécsi), 3 főiskola (a szegedi, a soproni erdészeti, a testnevelési), 21 klinika, 5000 népiskola, 1500 népkönyvtár, 1500 iskolakönyvtár, 500 óvoda, számos külföldi Magyar Intézet, a Magyar Olimpiai Bi-

zottság, a Nemzeti Sportuszoda létesült - a teljesség igénye nélkül.

Minisztersége utolsó évében nemzeti jövedelem 15 %-át fordították kultúrára, oktatásra, tudományra. Szent Istváni léptékű alkotása üzenet a harmadik évezrednek és iránytűül szolgálhat napjaink értékválságos időszakában.

S hogy merre tovább Magyarország, magyar oktatásügy? Hitem szerint Klebelsberg Kuno útján, azt folytatva és megújítva.

A dombormű és táblaavatást az óvodások rövid műsora zárta, akik – mint azt többen megjegyezték az ünneplők sorából – kivételes türelemről és fegyelemről téve tanúbizonyságot, csendben és figyelemmel hallgatták végig nemcsak a nagyteremben elhangzottakat, de az iskola épületén leleplezett emléktábla és dombormű avató ünnepségének mozzanatait is.

Az ünnepségek méltó lezárásaként, gyalogosan sétált át az ünneplők sokasága a község főterére, s mindenféle rosszízú

protokolláris sorrend nélkül, szép sorban, mosolyogva, a koszorúkat, virágokat elhelyezve főhajtással tisztelegtek az elfeledhetetlen események, és a hősök dicső emléke előtt.

Az óvodások, apró nemzetiszín zászlókat tűztek a fűbe, kicsit futkároztak a tavasznak örülve, a felnőttek ráérősen beszélgetve sétáltak az ünnepi verőfényben, ahogy méltó utódokhoz illő – ünneplőbe öltözve, hajtókájukon kokárdával, lelkükben tisztelegve...

Szerkesztő

Márciusi évfordulók...

Ha az ember böngészik a saját emlékeiben, s a tanultakban, sok évforduló jut eszébe minden hónapban, ilyenek és olyanok is. Vannak magasztos emlékü évfordulók, örömteli és szomorú előjelűek.

Például 1817. Ez évben március 2-án született Arany János költő.

Ki ne olvasta volna valamelyik gyönyörű versét, balladáját, vagy a Toldit, s ne szavalta volna izgalommal, vagy magabiztos örömmel az iskolai irodalomórákon? Ez, egy jelentős évforduló. E születésnapjal kimondhatatlanul gazdagodtunk. Nem tudom, mondható-e egy ember születésére, vagy halálára, hogy az – előbbi – nem lett volna kívánatos, s hogy utóbbi meg megkönnyebbülést hozott az emberiségnek, de ha van ilyen, kijelenthetem, hogy Joszip Visszarionovics Sztálin 1953. március 5-én bekövetkezett halála, ez utóbbi kategóriába sorolható. (Ilyen esetben, mindig elgondolkodom, vajon ha visszautazhatnánk az időben, elejét vehetnénk-e afféle sorstragédiák bekövetkeztének, mint amilyen például Adolf Hitler tébolyult tombolása, nagybajuszú Sztálin apánk, a „mi” Szálasink, az olaszok Mussolinije, a spanyolok Franco tábornoka, Pinoceth, néhány afrikai önkényúr és még felsorolni is lehetetlenség ki mindenki emberellenes irtó hadjárait - amelyek népcsoportokat, egész népeket sodortak annak a szakadéknak a szélére, mely alatt a történelem sötét, s a feledés visszahozhatatlan süllyesztője rejtezik...)

Sztálin szép „csendben”, a sokszorosát tüntette el a föld színéről annak az embertömegnek, amely a világháború áldozatául esett. Nálunk is megszámlálhatatlan embert hurcoltak el a holokauszt során, lőttek a Dunába, árkokba, tömegsírokba, s bár ezek mellett már csak kispályás erőlködésnek tűnhet a 60. születésnapját „ünneplő” Rákosi Mátyás tiszteletére rendezett nagyszabású ünnepsorozat 1952. március 9-én, amely a személyi kultusz leglátványosabb megmozdulása volt, mégis arra készíten bennünket utódokat, hogy ne feledjük a korszak rémtetteinek emlékeit. Egy olyan embertelen korszakét, amelyben lehetséges volt, hogy egy születésétől fogva nyomorék eszmét zászlajára tűző párt és egy törpe, kopasz pártvezér kényekedvének kiszolgáltatottan és a rendszert „védelmező” kegyet-

len államhatalmi szervezet kopóinak köszönhetően úgy pusztuljon a Magyar ember, mint talán csak nagy világégések során – annak előtte. Igaz, „Rákosi Pajtás” következetes volt: a sajátjait sem kímélte... Ez tehát, megint kérdéses előjelű évforduló. No és az ezt követő forradalmi kísérlet, annak vérbefojtása, és az arra válaszul kreált „konszolidált” diktatúra évtizedei – kérdezhetnék -, de azok az események más hónapok más évfordulói...

Ám Március 15-e, sohasem volt kétséges előjelű történelmi csoda. Bár az idétlen elvtársak egyidőben vakbuzgón tiltották nyilvános megünneplését, mert valamiféle rendszerellenes veszélytől tartva, már azt is nehezen viselték, (sőt rögtöni intézkedéssel elejét vették a további eszmei „összecsomósodásnak”), ha két-három részeg katona hazafias műdalokat énekelt valamely vasúti épület restijében a bádopultra búslakodva, az emberek lélekben mégis ugyanúgy ünnepték ezt a méltóságteljes évfordulót, mint ma. Szóval, nyíltan, és „közösnek tűnő akarattal” csupán 1990 óta ünnepeljük e napot, mint az 1848-as forradalom és szabadságharc évfordulóját. Akkor legalizáltuk.

1887. március 20-án született Kassák Lajos költő, író, festőművész, szerkesztő. Őt sem felejtjük el.

E napon, 1894-ben Turinban, száműzetésben meghalt Kossuth Lajos. Egy szomorú sorstragédia befejezése, amikor a Kossuth Apánk visszatérésében reménykedő irreális remény is végleg megszűnt a nemzetben.

1919-ben ugyanezen a tavaszi napon kiáltják ki a Tanácsköztársaságot, amit ma már szintén tudjuk – nem kellett volna. S hogy valami évente megismétlődő, politikától, emberi butaságtól, félelmeiktől és együgyűségektől független jóról is beszámoljak: március 26-a, a nyári időszámítás kezdete.

Vannak még jelentősebb, és kevésbé jelentős dátumok e hónapban, mégis a Húsvéti ünnepekör az, amellyel lezárom ezt a kis egyszemélyes házi kalendáriumot, mikor is március 28-án lejár az egykor oly szigorúan betartott negyvennapos nagybőjt. Ekkor emlékezünk meg Jézus Krisztus kínhaláláról, és ünnepeljük a tavaszt, a természet újraéledését.

Tegyük ezt.

– FCS.Z. –

Fütyös ünnep

Igaz, maga a szó, hosszú ideig volt látható a TV2 esti híradójában a műsorvezető mögötti inzerten így: „Fütyös”, s bár ez nagy figyelmetlenségről tesz tanúbizonyságot a szerkesztők részéről, a lényegen nem változtat.

Gyurcsány Ferenc miniszterelnököt folyamatos füttyszó és közbekiabálások gátolták meg abban, hogy – gondolom – szépívű, lélekbemarkolóan szánt beszédét nyugodtan végigmondja a Múzeumkertben összegyűlt tömegnek, a soraikban renitenskedő, állítólag árpádsávós zászlókkal hadonászó „kis létszámú” hangadó csoport miatt. „Mondjon le!” – Hangzott fel időnként. - „Magyarország ennél többet érdemel!”

A kormányfő azonban látszólag nem jött ettől, s a fütyköléstől zavarba, de hangjában némi indulattal, remekbe szabott retorikai fordulattal a következőket szegezte neki az elégedetlenkedőknek: „Rajtunk múlik, milyenné tesszük Magyarországot. Tehetjük az indulat, a harcos fütyök országává, vagy a béke, a nyugalom szigetévé.” Ez néhány pillanatra megdöbentette nemcsak az állítólagos szerve-

zett hangadókat, de a téren megjelent minden ünneplőt is... Talán egyöntetűen azon gondolkodtak: nem késtünk ezzel el mostmár egy kissé?

Aranyos jelenet volt, mikor sétálva, a tömeg közé vegyülve, hajléktalanok köszöntötték alig értelmezhető artikulációval a kormányfőt, s mint pozitív élmény: többen aláírást is kértek tőle.

Nem járt nagyobb sikerrel Demszky Gábor, Budapest főpolgármestere sem – őt is tartósan kifütyülték.

A Fidesz sajnálatát fejezte ki, de leszögezte, hogy Gyurcsány hozzájárult ahhoz, hogy az ünnep emelkedettségébe sokaknak csalódott keserűség is vegyült.

„Amúgy”, országszerte rendben zajlottak az ünnepi megemlékezések, csak néhány határon túli városban fulladt fütykoncertbe az a kísérlet, hogy felolvassák a miniszterelnök levelét, s néhány városba nem mentek el politikusaink, s a külképviseltek munkatársai – szegyenükben.

Szerkesztő

Magyar foszlány...

Már azt hinné az ember, hogy ilyen mérhetetlen elvakultságból adódó butaság, csak a mesékben fordulhat elő, mint a Román parlament ülésén, ahol Sógor Csaba szenátor kitűzött kokárdája láttán, elszabadultak a nacionalista indulatok. Corneliu Vadim Tudor a történelemhamisítás egyik nagy apostola, ki a Dákó-román elmélet védelmezőjeként is elhíresült, mint eme elvakult de hamis nemzeti öntudat szószólója, megfenyegette az RMDSZ-es honatyát, s kijelentette, alig tudta visszatartani társait attól, hogy letépjék kabátjáról „azt a magyar foszlányt...”

Én már régóta sejtem, hogy a hatalmas elánnal hirdetett ősi kultúrkapcsolatok, és származástani hittételek nem fedhetik a valóságot, s hogy őseik nagyjából még a barlangok

előtt reszkethettek, időnként fázósan a tenyerükbe huhogva, (mert még a tűzgyújtás fortélyait sem ismerték), mikor eleink már díszes mentében, csillogó fegyverekkel, jó lovakon járták ország-világot, de hogy ez a takargatnivaló primitívizmus, a múlt hamis fényezése, s annak nyilvánvaló valótlanágából fel-feltörő félelem ilyen erővel bukkanhat felszínre egy ártalmatlan háromszín-anyagból köralakra formázott textíliától való félelmükben – azt sohasem gondoltam volna.

A Magyar kokárdát foszlányként emlegetni pedig legalább olyan alávalóság, mintha mi mondanánk esetleg azt az 1848-as eseményekben játszott szerepükkel kapcsolatban... Na, de hagyjuk ezt! Már nem ér az egész ennyit. Higgyék el.

– kecec –

Ez is Németország

A közelmúltban Németország Mainz nevű városában történt az eset, ahol a méltósággteljes nagy Rajna folyó a város határa. Öngyilkossági szándékkal a hídról vízbe ugrott 46 éves asszony. Ezt éppen egy civilben arra járó kispoltolt rendőr látta meg a többi járókelők között, és azonnal a vízbe vettette magát az asszony megmentésére. Nem is eredménytelenül, mert mivel nem túl messze volt a parttól így az elég erős víz sodrás ellenére a partig tudta húzni a már tehetetlen testet. A part itt nagy kövekkel volt

feltöltve, és igyekezni kellett a köveken keresztül az útra húzni, hogy a már a vízbe ugrás előtt riasztott mentőbe kerülhessen. A parton 20–30 tátongó, kíváncsiskodó, esetleg a mentésért szorongó ember gyűlt össze, de sajnos a rendőr többszöri hívására sem akadt senki, aki segített volna a mentésben. Ez is Németország, de az ilyen példákat hagyjuk határon kívül.

– csula –

Házalók...

Tudom, nem új keletű szokás ez, de ennyire „élesben”, s ilyen kíméletlen gyakorisággal és erőszakossággal csak mostanában találkoztam vele.

Tesz-vesz, pláne delez az ember, ami így faluhelyen hál' istennek bevett szokásává válik és szent dolog, ha alkalomadtán megteheti az ember, s csengetnek. Persze pokolba kívánja ilyenkor a dolgozó a csengetőt, s csak ha jó barát, vagy családtag áll a kapuban bocsátja meg a rendzavarást. De ha a ringlit elhúzza kinéz és egy máris hadaró, gyözködésbe kezdő idegent lát kezeiben átlátszó műanyagzsákba csomagolt „válódi gyápjú” ágyneműgarnitúrával – a második, harmadik, sokadik alkalomkor már nemcsak elkeseredik, de dühössé is válik.

Én, bevallom: vettem ilyen ágyneműt, párnát, kicsit, nagyot, s takarót, és bevált. Ám ezt sehogy sem voltam képes megértetni a sokadik házalómmal, aki még ráadásul olyan árat is mondott az őáltala kínált termékekre, amelyet még akkor sem adtam volna meg érte, ha tőkepénzes volnék. „Bepróbálta a piacot...” (Meg is állapodtam magammal: jó vásárt csináltam az elsővel, hisz szinte töredékéért vettem a „dolgot”, mint amennyiért emez ajánlgatja...) Szó szót követett, s már legalább tizenötöszer elkészöntem, hogy becsukom a kiskaput, mikor egy váratlan fordulattal egy másik tagbaszakadt „erdélyi magyar” pattan elő az út szélén álló magyar rendszámú (!) autóból, s hevesen gesztikulálva két diplomatafényképet látszó tárggyal rohan felénk, miközben

be nem áll a szája: „Há' urám! Eztet á' étkészletet méltóztassék megnízni... Ez tisztajacél, hetvenkéddarabos sáválló esküvői garnitúrá!

Mondom: nem kell, köszönöm nem veszek semmit, miközben próbálom a kiskaput becsukni, erre villámgyorsan lenyesi a küszöbre a másik táskát, s olyan átszellemült lendülettel nyitja ki, mintha a svéd koronaékszerek tartózkodnának benne átmenetileg, heveny eladás céljából – majd üdvözültlen feltekint rám sebes guggoltából. Szemeiben elismerésváró dicsfény: „Solingeni készlet...?! – szól -, Odadom magának: hatér... Nem! Máskor is gyüvök még az úrhon, odáadom ötér, meg kap az úr egy kiválló örökös kárórát a nagyságos feleséginek! Mennínek már, s tudja a határon ezek a ... elkírnek ezer eurot is. Segíccsen mán az úr!”

Hirtelen fogalmam sincs, mit akar ezzel a szegény erdélyi rokon, de végképp megelégetve a szekatúrát, lendületet véve a kiskaput gyorsan becsukom A „solingeni” binciacél készlet a járdára borul, s elindulok befelé. Odakint szitkozóznak. Nem magyarul.

Zaklatott idegállapotban végig azon gondolkodom aznap, vajon, minden erdélyi „magyar” ilyen-e? Mert ha igen – Isten bocsá' – már nem bánom olyan nagyon, hogy „ezeknek” például nem adtuk meg minden további nélkül a Magyar állampolgárságot...

– FCs.Z. –

Téves befektetés, vagy kevés halott?

A németországi Karlsruhe-i Önkormányzat évekkel ezelőtt úgy döntött, hogy a 23 meglévő temető mellett, szükség van egy újra is.

Aztán ki is jelöltek erre egy szép nagy területet, a város nyugodtabb, napos részében. Zavartalanul megtörténtek a tulajdonjogi egyezkedések, megállapodások. Aztán elkezdődött a közművesítés. Megközelítőleg egymillió euróba került a terület bekerítése, a parcellázás, az utak, és a halottasház elkészítése. Miután minden rendben lezajlott német precizitás szerint, hát vártak a megrendelőkre. Na, ez aztán évekig el-

maradt. Elmaradt, mert az elhunytak hozzátartozói úgy látták helyesnek, hogy jobb az, ha halottjuk nincs annyira egyedül, és addig is, amíg egy kis helyet ki lehet szorítani a régi temetőben, jobb helyük, társaságuk lesz nekik ott. Így aztán új döntése született az Önkormányzatnak. A jól kiépített, temetőnek tervezett terület helyére faiskola került. Hát, ez sem rossz megoldás, ha nincs halott.

(A szerk. megjegyzése: de jó is lenne, ha minden temetőből faiskola lehetne...)

– csula –

Galambposta

E rovatunkban az olvasók leveleinek, észrevételeinek s panaszainak adunk helyt. Fenntartjuk azonban a jogot, hogy etikai megfontolásokból mérlegeljünk a megjelentetés szükségességét vagy hogy rövidített és szerkesztett formában tárjuk ezek tartalmát Önök elé. A szerkesztőség, nem feltétlenül ért egyet ezen írások tartalmával.

Az a szerencsés helyzet állt elő, hogy olvasóink olyan szép számban küldtek be írásokat, leveleket, hogy a lap terjedelmének valamelyest kordában tartása érdekében, nem tudtunk mindnek helyet szorítani e számban. Nincs azonban elfeledve egyetlen levél, vélemény, apró írás sem. Szép sorjában mindegyiket közölni fogjuk. Köszönjük megértésüket!

Zs. Ferenczi Aranka – Mesélt Édesapám...

Régen, az 1930-as években, a hármask petróleumlámpa lecsavart fényénél a kemencepadkán ülve csodálkozva hallgattam a mesét – amely valóság volt.

Nagyapám, Zsiga Ferenc 1848-ban született, itt Mártélyon. Az 1867-es kiegyezés után, az első iskola a Zsiga dombon volt a parton, amelynek néptanítója a nagyapám volt. Írást, olvasást tanított. Amúgy, halász volt, és dohánytermelő. Földjük a Tisza vízének partjáig ért, házuk a faluban a Rákóczi utcában, mely még mai megvan, gondozott állapotban. A dohánytermesztés miatt, hogy sorsüldözöttek lettek, több halással együtt a Kis-Tiszán, pusztaszer alatt halásztak. Mikor a helyzet úgy alakult évek múltán, hogy hazajöhettek, megint csak a Zsiga dombi házban folytatták az életüket, s 1879-ben megszületett az én Édesapám, kinek bölcsőjét a

Tisza ringatta a szegedi nagy árvíz idején.

Nagyapám a domb oldalában tanította a gyerekeket, kiknek leszármazottai ma is itt élnek Mártélyon. Éva, Etelka, és Rozália, kiknek ugyancsak édesapjuk mesélt a régi időről.

A Zsiga domb az idők során (kisstílus – szerk.) emberi korrupciók áldozata lett az üdülőterületen, de még ma is megtalálható egy híres fa törzse, ami segít emlékezni azoknak, akik még élnek, s akarnak emlékezni...

Pofon után egy kis léleksimogatás

Kissé megkönnyebbülve nyugtáztam, hogy azért nem mindenkiből vészett ki a határon túli magyarok iránti jóérzés. Még ha jelképesen is, de egy kis közösség megtette azt, amit egy egész országnak kellett volna mindenféle fenntartás nélkül megtennie. Ez a vásárhelyi gesztus, nem egy „odavetett játék a gyerekeknek”. Egy mély érzelmet érintő dolog volt, ami mellett megint csak nem lehet elmenni szó nélkül. Azt ugyebár elhitték sokan a kormány kampányának, hogy az igen szavazat kárt tesz a költségvetésnek és az országnak. De már azt nem hitték el annak a székely nyugdíjasnak, vagy bárkinek, aki megnyilatkozott a határon túlról, hogy nem a pénzünk kell, hanem az a gesztus, amivel a lelküket megnyugtatták volna nyolcvankét év után, és maguk mellett tudhatják az anyaországot. Megadni azt, amit már régen nem kellene még csak felelegetni sem. Az idősek nyugodtan és magyarként élhessék hátralévő éveiket. Aminek természetesnek kellene lennie, ahhoz hogy jogosan húzassuk ki magunkat, amikor egy határon túli magyarnak valahol elismerést adnak át, és ha hazája felől kérdezik, akkor a térképen az egész Kárpát medencét karikázhassa be. Van e joguk azoknak, akik nem mentek el, vagy nemmel szavaztak, arra, hogy bármilyen szinten is büszkék legyenek, arra, hogy Magyarok? Nemcsak szerintem, semmiképpen sem. Azok nem érdemlik meg a hír örömét sem. Pedig vannak magyarok a határon túlról, szépszámmal a világban, akikre büszkék lehetünk. Legyünk büszkék talán a beszűkült tehetségű, saját testvérei ellen kampányoló szocikra? Választáskor azok tiszteletére öltözzünk ünneplőbe, akiket nemzetérezésből még a balkánon is leköröznék? Vagy azokra legyünk büszkék, akik minden kiejtett magyar szóért megküzdöttek a rájuk kényszerített diktatúrában. Amíg az anyaországban már csak videóról tanulhatják a magyar nép táncát, addig Erdélyben nem múlik el ünnep, hogy ne szórakoznának a fiatalok apáink, nagyapáink táncára. Nem gondolom, hogy az elmaradottság jele lenne. Hiába szűnik meg a fizikai határ, egyik-máik ország számára, mégis marad egy láthatatlan. Mindent összevetve: a vásárhelyi polgárok egyenes gerinccel, és fölemelt fejjel mehetnek a határon túlra, akár előadást tartani az Unióról - nem füttyülik ki őket.

Békési Sándor

A tolerancia, napjaink ismétlődő kérdése

A társadalmi, világi változások következtében napjainkban a világ minden sarkába eljutnak az új irányzatok, szokások, de a hagyományokhoz ragaszkodó ember nehezen tud az új, esetenként idegen viselkedési, formai szokásokkal megbarátkozni, így gyakran felmerül a tolerancia kérdése. A kérdés, amit gyakran megismétlünk, hogy „szabad-e ilyet?”, vagy „ugyan ez meg hogy néz ki avval a maskarával”, kakastaréjjal, fülbevalóval, orrkarikával, ne adj’ Isten skót a kockás szoknyában, de lehet az egy szokatlanul hosszú bajusz, vagy pajesz, a kopaszág, vagy éppen a hosszú haj is. A nőknél már más a helyzet, mert addig, míg az idősebb asszonyok esetleg megszólják őket, az urak inkább nyelnek egyet, ha többet látnak, mint korábban a hölgyek bájaiból. A divat szeszéjei is kiszámíthatatlanok, és többségében az új mindég feltűnést kelthet. Akkor is, ha a viselőjének nem ez a szándéka, hanem egyszerűen tetszik neki, örül, és jól érzi magát az adott kinézettel párosulva. De hol itt a gond? A másság! És miért olyan nehéz azt elfogadni? Az esetek többségében az illető, akit kifogásolunk, bennünket nem szándékozik viszontkifogásolni, sőt, esetleg még minden jót is kíván nekünk, csak hogy békén hagyják. Azt hiszem, az ember úgy is tud, sőt kell is, hogy ragaszkodjon a hagyományokhoz, hogy a megbotránkozást, megszólást, a megértés, és a szeretet váltsa fel. A tágabb értelmű tolerancia még nem ártott meg senkinek, de több örömet, szabadságot biztosított minden embertársunknak, amit gyakorta hasonlóan viszonznak. A jól ismert mondókát betartva, hogy mindent a maga idejében, és helyében kell elfogadni. Evvel meg, fején találtuk a szöveget, mert a dolgoknak az ideje, meg a helye is változott, és ezt kell elfogadni. Manapság nem határolódik el a falu a várostól, sem szokásaiban, sem szellemiségében. A városban is egyre többen van-

nak, akik régi hagyományokat ápolnak, úgy külső megjelenésben, mint a hétköznapi élet minden más területén. Az élet színesebb, gazdagabb lett ez által. A vidékre is szempillantás alatt eljut az új divat, vagy bármilyen új dolognak való hódolat. A felzárkózás a városhoz minden területen megtörténik, nem csak komfortban, kommunikációban, ellátottságban, de az élet-szemléletben is. A minőségi különbségek mégis megmaradnak, és rendjén is van ez így. Érezzük, tudjuk, hogy szükség van egymásra. Mindég lesznek, és legyenek is előnyei a vidéknek, amit a város nem tud megteremteni, és fordítva. Azért látogatjuk oly szívesen egymást. Rendjén is van ez így, és nem azt jelenti, hogy egyik vagy másik nagyobb értékkel bír, hanem azt bizonyítja, hogy kiegészítik egymás értékeit, és így teljesebbek. A régi szokásoknak nagyobb jelentőséget tulajdonítunk, mint korábban. Tudjuk, olyan értékek ezek, amit gyorsan el lehet veszíteni, ha nem ápoljuk, őrizzük őket. A hagyományoknak köszönhetjük identitástudatunkat, (hovatartozásunk tisztánlátását.). Mert a hazát, az otthont nem lehet sehová magunkkal vinni, de a hagyományainkat igen. És azok ápolása az önbecsülés fontos alapja lehet, mely erőt, kitartást ad az életben.

Az én toleranciám nem külsőségekben, hanem az emberi értékekben mérlegeli a határt. Úgy látom, hogy ameddig valaki átlagosan ápol, hódolhat az amilyen divatnak akar, ha különben megadja a tiszteletet másoknak, és emberséges viselkedésről tanúskodik...

Utóbbinak magam is tiszteletre méltó embertársa leszek. Ebben viszont szigorúbbak lehetünk. Mivel életformánk, és egymás iránti elvárásunk az, ami életünknek minőséget ad.

Pósz Péter

Rózsa Sándor fölvételit tart...

A leghíresebb magyar betyárnál, Rózsa Sándornál egy ízben, fiatal legény jelentkezik nagy titokban.

Rózsa Sándor szúrós szemmel végigméri. A legény jóképű volt, magas, erős vállú, széles mellű. Bátorságot vett magán, s keményen a betyárvezér szemébe nézve megkérdezte:

- Bevönne-é éngöm a bandájába, ha kéröm?

Rózsa Sándornak imponált a legény kemény nézése, s szálfaegyenes tartása, no meg a kérdés bátorsága, azonban így felelt:

- Az, nem úgy mögy ám! Föltételei vannak annak. Nem lehet ám mindönki betyár, ha nincs mög hozzá az előzetös „oskolája”. Mi vót a foglalkozásod ezelőtt?

- Hát kéröm, három évig vótam ügyvédbojtár Szegedön, aztán mög két esztendeig zsandár Makón!

- A’ mán jó! - Kiáltott meglepődéssel Rózsa Sándor. – Fölvöszlek öcsém! Mög még ötévi szögálatot is mögszámítok a fizetségbe, mer’ látom, nem vagy té kezdő a gazembörségbe!

(Az anekdota-gyűjtő pályázatra érkezett)

Április 1-jén halottam...

A kormány azonnali hatállyal felemeli a minimálbéreket havi 250.000 Ft-ra. Ma az összes tömegközlekedési eszköz ingyenes lesz.

A mártélyi holtágot felvették a világörökségek közé. A vásárhelyi piacot azonnali hatállyal áthelyezik Földeákra. A Robinson minden új TV készülék vásárlásához, egy mélyhűtőt ajándékoz. Benkő Sándor lovainak emlékművet avattak a budai várban. Magyarország az ENSZ Biztonsági Tanácsának új tagja lett. Ma az iskolában 4-esnél rosszabb jegyet nem adhatnak a tanárok. A mártélyi Rózsa János lesz az új népjóléti miniszter. Sajtí Imre az Önkormányzat képviselője a következő lehetséges Világbank elnöke. Végre megépül a keskenyvágányú vasút Mártély, és Vásárhely között. A nyaraló vonalon a Mártélyiak díjmentesen utazhatnak. Kérdő Ferenc gazdálkodó új „JUTAHASIBA” lökhajtásos traktorával 1 óra és 38 perc alatt szántott fel egy hektár földet. Gyurcsány Ferenc Miniszterelnököt a mártélyi Polgárőrség tiszteletbeli tagjává fogadta. A Mezőgazdasági minisztérium engedélyezte az új magyar hibrid tyúkok tenyésztését, amely fajtának jellegzetessége az 5, 60 kg-os átlagsúly, és a termékenység - mivel minden tojásból rendszeresen három csirke lesz.

Az utolsó április 1-jei hír, amit úgy halottam, mint a többit: Balogh Jánosné Polgármester Asszony, ma felavatta a „Mártélyi Halászok” monumentális szoborkompozícióját, ami világszerte nagy figyelmet keltett.

Kedves barátaim, olvasóim! Ezek sajnos csak az április 1-jei hírek voltak. No, tudjátok már, mi igaz az egészből?

- huni -

Díszkerti, konyhakerti tanácsok a kerítésen túlra, amit nem csak olvashat, de itt az Ön beküldött javaslatait is továbbadnánk.

A tavasz a kikelet, a megújulás, a téli gondolatok megvalósításának kezdete. Amikor kertünkre gondolunk, akkor az egészségünkre, táplálékunkra, a virágokra, de a kártevőkre is gondolnunk kell. Vannak régen feledésbe ment szokások, amit az Isten tudja már miért feledtünk, hanyagoltunk el, amikor olyan hasznos, szép, és egészséges hatásuk is volt. Ilyen, például a levendula, amit a rózsák tövébe ültetve nem csak a levéltetűk jó néhány fajtáját űzi el, de a tövének árnyékot is ad a nagy hősségben, és szép kompozíció is lila virágjával a rózsák tövében. Megszáritott virágja egy kis vázszonacskóban a legjobb molyirtó a ruhásszekrénybe. Az il-

lata meg mindég a frissre emlékeztet. A talajra nem igényes, szereti a napos, száraz helyet.

Evvel szemben a hűvös, árnyékos, savanyú talajban érzi jól magát a citromfű. Vannak országrészek, ahol jobban elterjedt, de mindenhol lehet számára egy kis sarkot találni, ahol jól érzi magát. A citromfű friss hajtása rendkívül kellemes kiegészítője lehet sokféle salátának, de a paradicsomlevesnek is egy nagyon pikáns jó ízt tud adni. Teának akár frissen, akár szárítva fel lehet használni. Idegnyugtató, gyenge altató hatása rendkívül kellemes. Jó pihenést, a munka után!
– huni –

Gasztronómia

A hónap receptjei: (Minden hónapban igyekszünk a beküldött receptek közül hagyományosabb, mondhatni „Magyar embörnek való” ételt, és valamelyest kímélőbb, a reformkonyha irányába mutató, de legalábbis olcsón s gyorsan elkészíthető finomságot ismertetni. – Jó étvágyat!)

Fokhagymás báránycomb (Húsvét)

Hozzávalók:

1 kg báránycomb, 20 dkg sárgarépa, 15 dkg fehérrépa, 1 fej hagyma, 3-3 dkg cukor és liszt, 4 dkg paradicsompüré, 4 evőkanál olaj, 3 gerezd fokhagyma, só.

A húst sóval, zúzott fokhagymával bedörzsöljük, forró olajban elősütjük, majd egy lábasba átszedjük. A sütésből visszamaradt olajban a cukrot barnára pirítjuk. Beletesszük a karikára vágott zöldséget, a vöröshagymát, és tovább pirítjuk. Belekeverjük a paradicsompürét, majd a lisztet, és amikor az is megpirult, kevés vízzel felöntjük. Ráöntjük a húsrára, és fedő alatt puhára pároljuk. Amikor a hús kész, felszeleteljük, a mártást, pedig rászűrjük. Köretnek párolt rizst, vagy tört burgonyát adunk hozzá.

Fasírt – másképpen

Hozzávalók: Nagyobb krumpliból, 4-5 darab. 30 dkg. Darált hús, 3 gerezd fokhagyma, 2 dl Tejföl, 2 tojás, 2 evőkanál zsemlemorzsa, só és bors.

A krumplikat meghámozzuk, lapjára kettévágjuk, s kizsírozott, vagy olajozott tepsibe tesszük egymás mellé, s egy kicsit sózzuk. A darált húst összedolgozzuk a fokhagymával, sóval, borssal, zsemlemorzsaival, a tojásokkal, majd kanállal a krumplira rakjuk. A húsadagokat egy kissé kézzel megnyomjuk, hogy fasírt formájuk legyen, és tetejére elosztjuk a tejfölt.

Végül két-három kanálnyi vizet is teszünk alá, hogy a krumpli tudjon a levében párolódni, s a tepsit alumíniumfóliával lefedjük, körbenyomkodva a széleknél. Ezután forró sütőbe tesszük, s amikor úgy értékeljük, hogy a krumpli már megpuhult, a fóliától megszabadított tepsiben a húst is pirosra sütjük.

Nagyi süteménye

Hozzávalók: 30 dkg liszt, 2 kanál zsír, 2 kanál cukor, fél zacskó sütőpor, 2 darab tojás, egy csipetnyi só, és tölteléknek bármilyen finom lekvár.

A lisztet a zsírral, sóval, cukorral, és a sütőporral összedolgozzuk, majd a két tojással összeállítjuk, hogy egy könnyen nyújtható tésztánk legyen. Pihenni hagyjuk. Nyújtódeszkán kinyújtjuk, mint a dörölye tésztát, olyan félujjnyi vékonyra, téglalapokra daraboljuk, lekvárt teszünk az egyik szélére, a másik felét ráhajtjuk, majd a szélét jól körülnyomkodjuk. Forró zsírban sütjük ki, (aki az olajat szereti, használja azt – szerk.), és vaníliás cukorral meghintve tálaljuk.

Sonkás táska

Hozzávalók:

20-20 dkg liszt és juhtúró, 15 dkg margarin, 3 tojás, 25 dkg főtt-füstölt sonka, 2-3 evőkanál tejföl, őrölt bors, só.

A lisztet, a margarint, két tojást, és a juhtúrót kevés sóval ízesítve jól összegyúrjuk. Hűtőszekrényben fél órát pihentetjük. A darált sonkához hozzá adjuk a tejfölt, borssal ízesítjük, és jól összekeverjük. A tésztát vékonyra kinyújtjuk, kockákra vágjuk, és mindegyik kocka közepére teszünk a sonkás tölteléből. A tészta széleit tojás sárgájával megkenjük, négy csücskét táskaszerűen összehajtjuk, és olajozott sütőlemezre téve megsütjük.

Irodalom

NAGY ANNA KATALIN — Tavasz...

Amikor már elolvad a hó,
Elmúlnak hosszú téli esték...
Ha a napsugár is kisüt olykor,
Érezzük: a tavasz közeledtét.

Mikor a fénylő nap már ontja melegét,
A kis hóvirág is kidugja fejét,
Követi őt a kedves kis ibolya,
Ki szerény, de kellemes az illata.

Jácint, nárcisz, s a tarka tulipán,
A nefelejcs, és harangvirág
Tavaszt varázsol a kertekbe
A hosszú tél után.

Alig gyönyörködünk e kis virágokban,
Már bontja is szirmát az illatos orgona.
Hogy majd, ha ránk köszönt május első vasárnapja,
Orgonából kössünk csokrot – Anyák napjára...

A turisták elvárásai Mártélyon

Azt hiszem minden évben el kell egy kicsit gondolkodni, hogy mit is várnak az idelátogató vendégek Mártélyon. Mi az, ami ide csalogatja őket, és mit tudunk mi vendéglátók, szolgáltatók, és mint mártélyi lakosok nyújtani nekik?

Mielőtt egy idegen eljön hozzánk, legyen hazai, vagy külföldi, tájékozódni fog. Ezt megteheti különböző írásos anyagokból, idegenforgalmi irodákban, hazai, és külföldi kiállításokon, de egyre többen, és gyakrabban az Internet használata által. Aminek rendszerén belül is számos út vezethet Mártélyra. Minden valószínűség szerint ez lesz a jövő legjobb információs forrása. Ezért elengedhetetlen a jó megjelenés, mert a konkurencia már az információ beszerzése folyamán nagyon erős. Mindenki igyekszik valami rendkívüli lehetőséggel feltűnni, és a jelentéktelen dolgokat is túlméretezve, túlértékelve közzétenni. Van információs politika is, és élni kell annak szabályaival. Ezen belül is mérhetetlen a lehetőség, hogyan vigyük vásárra a bőrünket. Az én meglátásom szerint a legjobb, ha őszintén, becsületesen, nem túlozva, a valóságnak megfelelően adunk tájékoztatást. Ez az, ami hosszabb távon gyümölcsözhet a falu minden lakója számára. Igen minden lakója, mert nem csak az „húzhat hasznot” aki vendéglátással, szolgáltatással van jelen, hanem előbb, vagy utóbb közvetve mindenki hasznosa lehet egy növekvő szezonális vendégseregnek. Azt hiszem olyan nagy forgalomtól itt soha sem kell tartani, ami a falu oly nagyra becsült nyugalma tartósan zavarná.

Amikor tájékoztatunk, akkor mindég abból kell kiindulni, hogy amikor mi elmegyünk szabadságra, más tájakra, esetleg országokba, vagy csak egy hétvégét szeretnénk eltölteni valahol, akkor milyen információra van szükségünk, és mi az, amit jó még tudni. Ennek figyelembevételével, jó, ha mi is jól tájékoztatunk. A többi már sok esetben csak ízlés, udvariasság, és nézet kérdése. Tehát ezek után az érdeklődő beszerezte magának az információt. A következő lépése, hogy egyeztetni ezt a saját elvárásaival.

A leggyakrabban a városi ember fog érdeklődni irántunk. Legyen az belföldi, vagy külföldi, a különbség lassan már csak a nyelvben mutatkozik, hiszen a városi élet mindenhol hasonló nyomokat hagy az emberben. Mind a nyugalma, csendet, kellemes sétákat, kerékpártúrákat, egy kis nyugodt strandi lustálkodást, a vízisport lehetséges formáit fogja nálunk keresni. Sokan különös érdeklődéssel keresik a még látható falusi élet jellemzőit, és az embereket barátságosabbnak képzelik el, mint a városban. Legtöbbjük szívesen venne valami falusi, házi terméket, legyen az egy üveg jó lekvár, méz, tojás, zöldség, gyümölcs, de hús, hentes árúk számtalan fajtáját is. A házi kenyér, a friss péksütemény, meg friss tej, esetleg sajt, de a napjainkban oly divatos juh, vagy kecskesajt is kelős lenne. A bor, pálinka, savanyúság csak javíthatja a kínálatot. Igen ám, de (jelenleg –szerk.) végül is örül a vendég, ha valamit kap. Az is inkább a már a városból megszokott mindennapi étel, sőt még az sem. Napjainkban néha már jobban lehet vidéki házi terméket a városban kapni, mint vidéken. Akinek meg van, az nem árulja, hát minek is. Olyat is hallottam már, hogy a tojásgyárból beszerzett rossz tojást, jó háziként árulták egyesek. Aztán itt van a húsáru. Én azt mondom a minőséget meg kell fizetni, de akkor az legyen is minőség!

A tapasztalat itt is gyakran más. Azt gondolják egyesek, ami falusi az jó is, ezt mi tudjuk legjobban, hogy nem így van. A falun is van jó, meg rossz termék, éppen úgy mint egy városi üzemben. Milyen jó is lenne, ha a kistermelők szövetkeznének, és lenne egy árusító helyük a faluban, ahol a minőségi feleslegüket érté-

kesíteni tudnák? Talán valamikor még ilyen is lesz Mártélyon... Az üdülőterületen a csenddel is gondok vannak, mert egyesek azt hiszik, csak akkor vannak jelen, ha azt hallja mindenki. Az is elképzelhető, hogy a város jobban megköveteli, és keményebb bírságot szab ki a rendbontásért. Ez idáig még senkinek nem jutott eszébe? Vagy mindenki csak hitt az emberek megtérésében? Ebben azért már máshol is csalódtak.

A vendég szeretne egy kicsit nagyobb vendéglői választékot is, de ezért is a városba kell menni. A gond ott van, hogy a legtöbben gyorsan akarnak meggazdagodni, a hírnév, a visszajáró elégedett vendég nem mindenkinek fontos. Vagy éppen úgy vannak vele: itt nincs a szerencsétlennek más választása, vagy bejön, vagy kimegy („lelegni”).

Térjünk a legfontosabbra. Ide jött a vendég, el lesz szállásolva. Itt aztán az igények, és a csalódások megoszlanak. Van, akinek egy ágy is elég, mert megy horgászni. Olyan is, akinek egy szoba is megteszi, esetleg tusoló, hűtőszekrény, konyahasználat hozzá. Vannak családok, akik ennél már azért többet várnak: tejes komfortot. Függetlenséget igényelnek, az évi szabadságukat töltik, és nem egyszer két, meg több évig is spóroltak rá. Ez esetenként, és anyagiaktól függően változhat. Jól van ez így, hiszen az árak, és az igények is különbözőek. A fontos az, hogy amiről az információban értesültek, az fedje a valóságot. Akkor a szállással megelégedve fog távozni és nem kizárt, ha a többi feltétel is jónak bizonyult, hogy ismét meglátogat bennünket. Itt kell figyelembe venni, hogy a közös használatú WC-re, fürdőre, esetleg konyhára külön fel kell hívni a figyelmet, mert ez soknak nem megfelelő, és becsapva, csalódottan érzi magát, ha erről előzőleg nem tájékoztatták. A tisztaságnak, higiénia-nak is megvannak a követelményei, amit a vendég igénye, és az egészsége érdekében szigorúbban kell venni. Az a vendég, aki otthonában, és korábbi szállodai tartózkodása idején a tisztasághoz van szokva, nem viseli el a flekkes, maszatos, esetleg nagyon lehasznált környezetet. A fürdő, és a WC-k fertőtlenítése is minden vendég után kötelező. A berendezési tárgyak már csak az ízlés, és lehetőség kérdése. Az biztos, hogy a vendég egy behűtött üdítőnek, egy sörnek, vagy bornak, néhány képeslapnak, egy kis csomag kávénak megörül indításként. A fürdőszobai kellékek indulási adagja, viszont szinte kötelező. A barátságos fogadtatás meg olyan dolog, hogy azt az ember gyorsan látja, hogy igénylik-e vagy nem. Itt olyanokra gondolok, akik azt mondják: elég egy jó napot, és hagyjon nyugton, mert pihenni jöttem. Aztán ennek az ellenkezője is van, amikor alig várja egy vendég, hogy megszólítsák, vagy egy pohárka helybéli itókaival ébresztgessék a társalgási kedvét. Az esti közös bográcson, szalonnasütés, vagy flekkenezés is mindég igény szerint alakulhat. Ezek mind csak részletei a vendéglátásnak, a vendég elsősorban a nyugalmas pihenést fogja nálunk keresni, de ahhoz elengedhetetlenek a részletek gondos figyelembevétele, és a vendég igény szerinti ellátásának biztosítása.

A vendéglátóknak is akkor lesz meg az örömük, ha minél több visszatérő vendéget tudnak majd üdvözölni. Azt hiszem, tenni kell még egyet s mást ezen a téren, mert az elégedett vendég lesz legfontosabb hírvívője, hogy Mártélyon jól lehet nyaralni. Az pedig minden mártélyi lakosnak csak a javát szolgálja. Ez már ott kezdődik, amikor tisztelettel, szeretettel emlékeznek, és beszélgetnek a volt mártélyi vendégek a falubéli élményeikről.

Pósz Péter

Ne húzd be a féket!

Ne húzd be a féket, mert úgy nem haladunk - mondja néha a gépjárművezető oktatója -, de ki gondol arra, hogy ezt a jó tanácsot egy életre meg kellene fogadni. Sajnos a mindennapi élet labirintusában nehezen halad az ember, mert ezt a féket valaki mindég behúzza.

Az üres ígéretek, a félrevezetés, a megtévesztés, sőt a család mesterei vesznek bennünket körül. A felelőtlenséggel járó kárt felmérni sem lehet. Nagyobb gond, hogy nem kivételekről van szó, hanem országos jelenségről. A megvalósítás, és a tettek korát éljük, vagy akarjuk élni, de így lassan megy a dolog.

Az szocializmus hőskorában, az ígéretes üres beszéd, a nem kiérdemelt dicséret, az elért eredmények gyakori meghamisítása, az eredményben szegény, de a hazug demagógiához hű elvtársak voltak jutalmazva. Ebből a megbukott társadalomból, sok embernek csak a régimódi alaptermészet maradt meg örökségbe, amitől nehezebb megválni, mint bármi mástól. Ebben még az Unió sem tud nekünk segíteni. Ezen a jelenségen a beáramló tőkével, és modern technológiával sem lehet változtatni. Amikor a magánéletben úgy, mint a közéletben, lépten-nyomon zsákutcába, vagy a szakadék szélére kerül az ember, mert embertársai felelőtlensége és könnyelműsége oda juttatja, akkor megrendül a nemzetben hívó ember. Nem mintha egyes személyeket akarnék vádolni, inkább egy letűnt kort hibáztatok, hogy ilyen szel-

lemet-terhet hagyott örökségbe, amit senki nem vesz le vállunkról. Nekünk kell megszabadulni ettől, s változtatni rajta.

Az első, amit tehetünk, a felelősségre vonás... De azt szigorúan, és következményekkel. A munka, és tudás alapú társadalomban hatástalanítani kell a fejlődést gátló akadályokat. Nagyobb, és régebbi demokratikus hagyományokkal rendelkező országokban ezt már régen megtették, és azok ennek következtében is a gyorsabb fejlődés útjára léptek. Ott megbízhatóan működnek a kommunikáció számtalan csatornája. Ott az ígéretek megállapodássá váltak. A holnapot, holnapután, a jövő hetet, szigorú felelősség, teljes határidők váltották fel. A tettesekre nem csak a bíróság hozott ítéletet, hanem embertársaik is megvonták a bizalmukat, ellehetetlenítették az életét, és végül kiközösítették őket a fejlődés. Ez ennek a rendje, ha kemény is, de a többség javát fejlődését szolgálja. Az emberség, a megértés, az ismételt lehetőségek, a segítség, a támogatás maradjon a tisztességesen küzdő, megbízható embertársaink reménye. Ne pazaroljunk időnket, erőnket feleslegesen azokra, akik nem akarnak, vagy nem tudnak a kor követelményeihez alkalmazkodni.

Marad a bizakodás, hogy a társadalom az öntisztulás ösvényén haladva, előbb-utóbb sikerül azt a kézféket kiengedni, amit napjainkban még oly sokan igyekeznek behúzni.

– csula –

Télűző farsangi multság az Idősek Otthonában

2005. március 10-én télűző farsangi multságot rendeztek a Gondozási Központban.

Nagyon meguntuk már a telet – kezdődik a kedves beszámoló -, s bár e cikk írója is szem, és fültanúja volt az eseményeknek, el nem kerülheti, hogy átadja az őszintén áradó szót az egyik érintettnek:

„...Szerveztünk hát egy télűző farsangi multságot az Idősek Klubjában... Vezetőnőnk meghívta az iskolásokat hozzáunk, akik nagyon jó kis műsort adtak. Kedves, és nevetséges volt! Elsőként hallhattuk, Lakatos Alfréd egy kedves, ironikus versét. Utána, legnagyobb meglepetésünkre, Galambos Lajcsi vezényletével, neves „fővárosi” művészek penderültek a kis alkalmi színpadra – a klub vezetői és dolgozói, természetesen megfelelően kimaszkírozva -, s színvo-

nalas műsorral szórakoztattak bennünket. Fellépett Márió a sármos harmonikás, Marica grófnő a róla elnevezett operettből, majd a műsorfolyamba kissé beilleszthetetlen módon, maga Zorró, a villámkezü kardvirtuóz, aki pillanatok alatt igazságot tett a megszeppent közönség soraiban. Volt még kígyószelídítés, meg döbrögi műsor, ami mind-mind nagy örömeinkre szolgált. A „Mártély singers” dalai után jóleső vendéglátásban volt részünk, teát kortyoltunk, s finom süteményeket ettünk, majd az értékes tárgyából szemezgető tombolahúzás izgalmait élhettük át, e maradandó emlékeket hagyó jó hangulatú délután befejezéséért.

Reméljük, e felszabadultan vidám multsággal, végleg sikerült elűznünk a hideget és a szomorkás, szürke téli napokat...

Kenéz Jánosné, az Idősek Klubjából

Feltámadott a belvív tengere – avagy mesterséges patakok az újfaluban...

Ki gondolná, főleg ilyen magamfajta alig néhány éve Mártélyon lakó ember, hogy egy-egy komolyabb tél után, a hóolvadás olyan jelenségeket tud produkálni, amelyet a hónap elején volt szerencsém látni, sőt megörökíteni az újfaluban? Jött egyszer csak a „riasztás”: „Barátom! Itt szivattyúzzuk a vizet a Zrínyi utca sarkán, nincs kedved eljönni?”

Hát hogyan lett volna, s mire lóhalálában „játszós ruhába” bújtam, lábamon kissé megviselt hótaposómba, már meg is érkezett értem Rózsa Jani bácsi.

Ezt az örökmozgó fiatalos embert, mindenki így hívja itt a faluban, nemcsak a fiatalok, de – megfigyeltem – vele egykorúak is. Ez, talán a tisztelet jele, s annak elismerése, hogy ő mindig mindenütt jelen van, segít, intézkedik, ment, szervez és irányít...

Ahogy gurulunk az enyhén szólva is kivénhedt terepjáróval a helyszín felé, nem győzöm feltenni kérdéseimet, de ő győz rájuk válaszolni. Azután már feleslegesnek is érzem kérdeni bármiről, mert olyan lelkesen beszél a „nagy szivattyúról”, a tűzoltóautóról (amelynek orrszivattyúja is van, tehát – mondja - ha „bármi” van, még azzal is rá lehet segíteni a munkára), mint más ember a kedvenc hobbijáról, féltett gyűjteményéről, lelkéhez közelálló dolgairól.

Megérkezvén, a hosszú, pattanásig feszült tömlők között araszolva a sáros úton, egy félrelépésnél bokáig merülök valami láthatatlan kátyúba, s nyílt lábbelím nyílásain hideg lábfürdőt veszek. „Gumicsizma kellett volna” – néz rám mosolyogva, hogy aki ilyen helyre jön, ne a „divattal” foglalkozzon, hanem a várható körülményekkel. Fényképezek.

A nagy német szivattyú kiegyensúlyozottan dolgozik, s a fiatal polgárőrök – a fiúk – serényen igazgatják a víz útját, hogy az minél hamarabb a csatornába jusson a lapályból, közben mindenféle törmelék, betonarabokat ásnak-emelnek ki a csordogáló víz útjából – könyékig, hónaljig nyúlva a jéghideg vízbe. Gondolom is magamban: ez nem túl romantikus feladat, s mily távol áll a szép egyenruhában való „sétálgatástól”, „autókázástól”, de a közbiztonság feletti örködésben elengedhetetlen ellenőrző körutak viszonylagos egyszerűségétől... Egy vízzel körülvett ház tulajdonosa érkezik, s rögtön azon kezd, mit hozhatna a mentőbrigádnak? Ki kávét kér, ki teát, s rövidesen tálcán érkezik a melegítő ital, ami el is kél ebben a szeles, hideg időben.

Kicsit később a nagy gép elengedi a vizet – csövet igazíts. A közeli villanykaróhoz kötik egy vastag kötéllel, hogy jól álljon, s már indul is újra a mesterséges patak.

Hazafalé még ellenőrizzük a Tornyai utca árkaiban sodró vizet, ami már-már a peremig ér, majd a Rákóczi tér sarkán lévő átereszt, amelyből mint zabolátlan hegyi patak bukkan

elő a zavaros víz, amit a szivattyúk több száz méterrel odébb emelnek át az árokba.

Én annyiban veszek részt az „ellenőrzésben”, hogy lefényképezem. Mikor

megkerülöm a piros Nivát, szemembe ötlük Jani bácsi kávécsészéje, amit elindulás óta hordozunk a domború bádogtetőn. A kanál szép rendesen benne, a csésze mintha oda lenne ragasztva. Leemelem, s mosolyogva nyújtom be a fülkébe. „Hijgye! – mondja – Mit szólt volna a tulaj, ha hiányzik egy csészéje? Látod, így kell jönni!”

Valóban. Indultunk, forgolódtunk, fékezünk és a csésze ép-ségben túlélte. Valamit tudhat az „öreg” Rózsa – konstata-lom – s összemosolygunk, mint két csibész kisdíák. Talán ezért szeretik oly sokan? Mert egyszerre kőkemény, ha kell, de mosolygós „öregúr”, ha a helyzet úgy hozza.

Pár nap múlva megint riasztás, ugyanonnan. Már úgy megyek velük, mint vasárnapi dolgozó a kocsmaművekbe – lelkesen ülök autóba. A kép megint ugyanaz. A „patak”, ha lehet még nagyobb, már egy másik szivattyú is javában dolgozik, s arcukon kutatom a pánik jeleit. Nincs pánik, nincs ijedelem, sem kapkodás. Tempós, nyugodt, szakszerű mozdulatok, s a latyakos víz – mit tehet mást? – szépen elindul útjára, hogy fenyegető emelkedése elveszzen a szivattyúk erejében, az árkok lejtésében, s az emberek közös és önfeláldozó akaratában.

Mártély-belvív, 1:0. A meccsnek még nincs vége, de a „ha-

zai” csapat edzett. Időt, fáradságot nem kímélnék, a dugattyúk, szelepek, csövek, elosztók, no és az emberek dolgoznak, s a víz ettől visszahúzódik.

Köszönjük meg a polgárőröknek! És bízzunk benne, hogy a tavaszi idő is segít ebben a bajban, s lassan figyeljünk a közelgő árvízre, aminek kimenetel-e sajnos épp oly bizony-talan, mint mindené a természetben, amibe a tudálékos ember egykor „belekalamolt”, s amikor rájött, hogy valamit alapvetően elhibázott, a legritkább esetben vette a fáradságot, hogy legalább olyan mértékben kijavítsa, mint amennyi-re tönkretette...

– Farkas –

Az A.S.A. Köztisztasági Kft. a lakosság szolgálatában

Remélhetően, már minden mártélyi lakos megkapta az A.S.A. Köztisztasági Kft. tájékoztatóját a 2005. április 1-től érvényes új hulladékszállítási és díjrendszer bevezetéséről.

Ennek mellékletében egy pontos menetrend is szerepel, a mi nagy könnyebbségünkre lesz abban, hogy el ne felejtjük kitenni a házak elé a szemetes edényeket. Érdeemes tehát kéznél tartani és megőrizni. Nagy változás, s ez utóbbit csak valóban azért erősítjük meg, hogy nyomtatékosan felhívjuk a Mártélyiak figyelmét erre a mi érdekünket szolgáló változásra, hogy május 1-től, október 31-ig **hetenként** viszik el a hulladékot, az azt követő hónapokban viszont csak **kéthetente!**

Az is változás, hogy amennyiben e sűrített szemétszállítás ellenére a tárolóedény befogadóképességénél nagyobb mennyiségű hulladék gyűlik össze a háztartásokban, akkor kék színű, A.S.A. feliratú, a cégtől vásárolható szabványzsákokban kített háztartási hulladék kerül elszállításra. A zsákok, 50 és 120 literes méretben lesznek beszerezhetőek, s a lap szerkesztőségének megkeresésére az A.S.A. Kft. illetékese ígéretet tett, hogy ezeket a zsákokat ne csupán a kihelyezett ügyfélszolgálá-

lati időben lehessen megvásárolni, hanem azokban a boltokban, üzletekben is, akik tulajdonosaival sikerül ezirányú sikeres megállapodást létrehozniuk. A kuka mellé kített zöldhulladékot, nyesedéket, gázt, gallyat, amely rendezett formában, kötegelve, azaz összekötve kerül kihelyezésre (nem hullik szét!), az A.S.A. továbbra is díjmentesen szállítja el.

Tisztelettel kérik a lakosságot, hogy a nézeteltérések elkerülése végett, a saját érdekükben is vegyék igénybe a zsákos szállítás lehetőségét, melyeknek árában benne foglaltatik az elszállítás, és a hulladék-elhelyezés ára is.

Mint azt a tájékoztatóból megtudhatták, az új szemétszállítási rendszer bevezetése miatt, új szolgáltatási szerződéseket kell kötni. E célból az A.S.A. munkatársai március 20-án (vasárnap) személyesen kerestek fel minden háztartást, a tisztelt lakókat, az új szerződés megkötése, valamint az 1-2 fős háztartások esetében, a 60 literes gyűjtőedények átadása érdekében.

(Mire a lap megjelenik, mindez valószínűleg zökkenőmentesen megtörtént.)

Szerkesztőség

Országos elismerés a Polgárőröknek

2005. március 18-án 15 órakor, ünnepi közgyűlésre hívta polgárőreit, s meghívott vendégeit a Mártélyi Polgárőr-,

Tűz- és Vagyonvédelmi Közhasznú Egyesületet abból az alkalomból, hogy a 2003-ban alapított Biztonságos Magyarországért Közalapítvány kuratóriuma, 10 éves, a bűnmegelőzésben és vagyonvédelemben elvégzett kiemel-

kedő és példamutató munkájukért „Kopácsi Sándor” díjban részesítette az egyesületet.

Az alapítvány minden évben két település polgárőr egyesületét részesíti e kitüntető címmel, (egy falut, s egy várost), idén Debrecen városa mellett Mártély kapta e jelentős elismerést.

A kitüntető cím mellé pénzjutalom is jár, amelynek minden bizonynal már van is helye az egyesület leendő terveiben.

Az ünnepségen részt vett Balogh Jánosné polgár-

mester, Dezső József Hódmezővásárhely rendőrkapitánya, s a kapitányság munkatársai, akik régóta állnak kitűnő munkakapcsolatban a mártélyi polgárőrséggel, Magyar Béla a Csongrád Megyei Polgárőr Szövetségek elnöke, valamint az egyesület polgárőrei és vendégeik.

A bensőséges ünnep kapcsán elismerően és köszönetet kifejezve több felszólalásban méltatták a mártélyi szervezet kiemelkedő munkáját, majd Magyar Béla személyes elismerésként, egy díszoklevelet nyújtott át Rózsa Jánosnak, a polgárőr mozgalomban huzamos időn keresztül, a közbiztonság és bűnmegelőzés területén végzett kiemelkedő tevékenységéért.

A délután kötetlen beszélgetéssel, és a múlt eseményeinek felidézésével folytatódott, de elkerülhetetlenül szóba kerültek a belvízvédelem, s az árvízvédelem előttük álló feladatai is – s a mindennapi, sokszor nem látványos, de kitartó lelkesedést és önzetlen odafigyelést megkövetelő napi munka.

– Szerkesztő –

Tanyabejárás a mártélyi határban (Avagy, hogy a másnap se teljen tétlenül...)

Néhol feltaréjosodott hatalmas traktornyomokon bukdácsolva, néhol tengelyig érő vendégmarasztaló sárban csúszkálva haladt a két terepjáróból álló „karaván” március 19-én délelőtt a Mártély környéki tanyák lakóinak meglátogatására. A kivénhedt Niva és a tanyagondnoki szolgálat TATA típusú autóinak utasai Balogh Jánosné polgármester, Dezső József Hódmezővásárhely rendőrkapitánya, Rózsa János a mártélyi Polgárőr, Tűz- és Vagyonvédelmi Közhasznú Egyesület elnöke, Albert Tibor alpolgármester és az efféle terepjárókban igencsak gyakorlott Szuromi Ernő tanyagondnok kalandos utazásra vállalkoztak a téltől megviselt dűlőutakon.

Jó néhány tanyaába bekanyarodtak, s köszöntötték a lakókat, érdeklődve, milyen károkat okozott az elhúzódó tél, szenvednek-e valamiben hiányt, s hogy tudják megoldani a közlekedést, bevásárlást. Jó ismerősként köszöntötték a kis „különítmény” tagjait mindenhol. A Mártélyon már hosszú idő óta működő tanyagondnoki szolgálat, amely a polgárőrökkel együttműködve a legkülönfélébb esetekben segít a tanyákon élő embereknek, példaértékű odafigyeléssel és tettekre készséggel bizonyítja, hogy még a legzordabb időjárásban is képes napi kapcsolatot tartani a tanyákon elszigeteltségben élő, főként idős emberekkel, mindennapi szükségleteik kielégítésében, bármilyen gondjuk megoldásában. Ha kell, a mintegy 20, a tanyavilágban lakó gyermeket szállítják be az iskolába, és vissza, s ha arra van szükség élelmeszert, gyógyszert visznek a tanyákon rekedt embereknek, az orvost, ápolónőt, sőt ha más megoldás nincs, még a nyugdí-

jat is „házhoz”- azaz tanyához szállítják.

Dezső József hosszú évek távolléte után meghatottan vette tudomásul, hogy majd minden második-harmadik tanyában ismerősökkel találkozott, akik örömmel köszöntötték a kapitány urat, s szívesen beszéltek életükről, örömeikről, gondjaikról, reményeikről. A hódmezővásárhelyi Rendőrkapitányság feltett szándéka egy komplex tanya program beindítása, amely a mártélyi jó példából kiindulva, az eddigieknél még rendszeresebb és mélyrehatóbb odafigyelést tesz majd lehetővé a tanyákon élők személyi és vagyonbiztonsága érdekében.

Talán a hatodik tanya bekötőútján, a hátul haladó terepjáró békésen megfeneklett, de a Rózsa János vezette „oroszhadi gépezet”, kis erőlködés után kimozdította szorult helyzetéből az indiai ipar remekét, s bevontatta a tanyaudvarba a benne ülő Polgármester Asszony és Alpolgármester úr nem kis megkönnyebbüléssel.

A „Baranyi” tanyában nagy örömmel fogadták a háziak a betoppanó váratlan vendégeket, s büszkén vezették körbe őket a rendezett, szinte összkomfortos épületben, ahol a mostani belvíz ellenére is szárazfalú pincét láthattak, s megmelengethették kezüket a nagyszobai búbos kemencénél.

A tanyabejárás történéseire a Polgármesteri Hivatalban elkortyolt forró tea tette fel a koronát, mert március ide, március oda, bizony süvítő szél borotválta az arcokat, amely azonban a nagy kiterjedésű belvizek felszárításában most mégiscsak nagyon hasznos lehet. – F.Z. –

ÁMK hírek

Iskolai farsang

Iskolánk farsangi bálja február utolsó szombatján, február 26-án volt.

Lázás készülődés, titokzatosság előzte meg ezt a napot. Minden osztály nagy izgalommal készült. Tervezgetés, ruhakészítés, táncpróbák voltak.

Végül elkezdődött az osztályok bemutatkozása. A csoportos jelmezek közül az alsó tagozatos 3. osztályosok voltak a legötletesebb és legszínesebb ruhákban. Történelmi kort személyesítették meg az ősembertől napjainkig. Meg is nyerték az első helyet. Aranyosak voltak az állatjelmezek, egyéniben is.

Mi a hét napjait személyesítettük meg. Volt vers, torna, tánc a mutatványunkban.

A felső tagozatosok bemutatója nagyon ötletes és színes volt. Legjobban tetszett a zsűrinek és nekünk a 7. osztályosok farsangi öltözete - a zene voltak.

Nagyon szép volt a ruhájuk, zenéjük, méltán nyerték el az első helyezést.

Közben nagyon ízlett a finom fánk mindenkinek, de ettünk a szendvicsből is. Az üdítő is elfogyott mind.

A tombolán nem sokat nyertünk, de volt, aki nevét 2-3-szor is mondták a húzáson.

Nagyon emlékezetes volt ez a nap nekünk.

Az Általános Iskola Diákönkormányzata ezúton köszöni meg a kedves Szülők, támogatók farsangi felajánlásait, a tombolatárgyakat, a farsangi fánkot és a jutalomtortákat.

Március 27-én, Hódmezővásárhelyen területi balladamonddó versenyen vettünk részt. Iskolánkat Danicska Bettina 7. osztályos tanuló képviselte.

Március 16-án Garzó Imre fizika versenyen vettünk részt a Bethlen Gábor Református Gimnáziumban. Iskolánkat Csatlós Renáta és Molnár Sándor 7. osztályos diákok képviselték.

Emlékezés március 15-re

Március 11-én délután izgalmas vetélkedőre került sor a mártélyi iskolában, ahol a felsősök 7 csapata mérte össze az 1848-49-es szabadságharcra kapcsolatos tudását. A csapatokban az évfolyamok tanulói vegyesen képviselték magukat. Előre kiadott irodalom és feladatok alapján készültek a versenyre. Például toborzóbeszédet kellett írniük versben vagy prózában. Igazi kis remekművek születtek, pedig először megijedtek az újszerű feladattól. A vetélkedő 11 fordulóból állt, egymást váltották az írásbeli, szóbeli kérdések, sőt az is kiderült, melyik csapat tud leggyorsabban puzzlét összerakni, vagy korabeli dalt énekelni. Képfelismerés, vaktérkép, villámkérdések, ahol rabolni is lehetett, s egyre jobban izzott a feszültség a faluház nagytermében és izgatottan tapadtak a szemek a kivetítőre, vajon melyik csapatnak hány pontja van. Mire véget ért a verseny, alaposan elfáradtak a gyerekek. Arra azonban még maradt egy kis energia, hogy az eredményhirdetésig szabadságharcos dalokat énekeljünk. Nemcsak a helyezetteknek, hanem mindenkinek jutott egy kis ajándék munkája jutalmául.

Az együtt töltött délutánra a későbbiekben is bizonyára szívesen emlékeznek vissza majd a tanárok és a diákok.

A győztes csapatok névsora:

1. hely: Molnár Viktória, Rekett-Nagy Viktória, Virágh Emese, Tóth Beatrix, Kovács Krisztina, Kenéz Edina, Deák Krisztina, Markó Áron, Bálint Zita, Terjék Zsanna.
2. hely: Csatlós Renáta, Nagy András, Szombathelyi Péter, Gábor János, Hetényi Zsuzsanna, Cseszkó Éva, Katona-Kis Ádám, Mészáros Jennifer, Tóbiás Dóra.
3. hely: Olasz László, Gémes Erika, Lantos János, Tábory Róbert, Kulik Edina, Tóbiás Ferenc, Surinya Cintia, Ménesi Gábor, Zimán Ádám.

Bajnócziné Rácz Éva történelem szaktanár

Elsősök beiratkozása

Az Általános Iskolában az elsősök beiratkozása 2005. április 21-én és 22-én 8 órától 16 óráig lesz. Szükséges dokumentumok: Születési anyakönyvi kivonat, TAJ szám, Óvodai szakvélemény.

A diákigazolvány igényléshez 1 db fénykép és 550 Ft. Biztosítási díj (ha az államilag finanszírozott balesetbiztosításon kívüli konstrukciót kérik).

Nyílt nap leendő elsős szülők részére

Az Általános Iskola 2005. április 12-én a leendő első osztályos szülők részére nyílt napot szervez.

óra 8.15-től 9.00-ig	társastánc 1. osztály tanít: Horváthné Kriczki Zita
óra 9.20-tól 10.05-ig	magyar 1. osztály tanít: Cseszkóné Locskai Éva
óra 10.15-től 11-ig	matematika 2. osztály tanít: Pusztai Sándorné
óra 11.10-től 11.55-ig	magyar 2. osztály tanít: Pusztai Sándorné
óra 12.05-től 12.50-ig	társastánc 2. osztály tanít: Horváthné Kriczki Zita

Április 12-én 16, 30 órától a tapasztalatok megbeszélésére, az óvoda - iskola átmenet aktuális kérdéseiről rendhagyó szülői értekezlet lesz az Óvodában.

Sítábor

Február 13-19-ig sítáborban voltunk Szlovákiában. Rendkívül élvezetes volt az egy hét. Nagyon jó minőségű havon siklottunk a lejtőkön, pénteken már mindenki száguldott a pályákon. Nagy élményt nyújtott a felvonózás; főleg azoknak, akik a hegy csúcsáig jutottak vele. Jövőre is szeretnénk síelni.

Kis Krisztián testnevelő szaktanár

Az ÁMK Iskolai és Községi Könyvtára eseményei

A viselkedéskultúra programsorozat keretében településünk győztes csapata - Molnár Viktória 8. o., Csatlós Renáta, Sajti Kata, Újhelyi Tímea 7. osztályos tanulók -, március 4-én jutalom éttermi vacsorán valamint színházi látogatáson vettek részt Szegeden. Úgy az éttermi, mint a színházi tartózkodásról-viselkedésről videofelvétel készült, melyet Dr. Halák László tanár úr értékelt ki március 10-én csütörtökön Székkutaszon. A kiértékelés után minden résztvevő 1-1 könyvet kapott az írótól ajándékba, melyet a helyszínen dedikált is. Ezekkel a programokkal zárult a február eleje óta tartó programsorozat, de bízunk benne, hogy a jövőben is sikerül hasonlókat szervezni.

A mi könyvtárunkban is április 15-ig lehet szavazni A „Nagy Könyvre”.

Sajti Imréné

Aki tudja a hogyan, az mindig találni fog munkát. Aki ismeri a miértet, mindig a főnöke lesz.
Ralph Waldo Emerson

Az „Add a kezed” Mozgássérültek Egyesületének hírei

Az „Add a kezed” Mozgássérültek Egyesülete ezúton tisztelettel meghívja tagjait és pártoló tagjait 2005. április 16-án szombaton délelőtt 9 órára a faluházban megtartandó közgyűlésére.

Napirenden az Egyesület 2004. évi munkájáról beszámoló, a pénzügyi helyzet kiértékelése, az Ellenőrző Bizottság jelentésének, valamint a közhasznúsági jelentésnek a megtárgyalása. Amennyiben a közgyűlés határozatképtelen lenne, úgy ugyanazon a helyen a vezetőség 2005. április 16-án 9.30-ra ismételt összehívja a közgyűlést, amely a megjelentek számától függetlenül határozatképes.

Az egyesület szeretettel várja mindazon tagjait és pártolóit, akiknek január 1-je, és június 30-a közötti időszakban van a névnapjuk, hogy jelenlétükkel tiszteljék meg a vezetőséget és egymást, s hogy a közös névnapon egymást felköszöntessék, és jókívánságokkal elhalmozhassák egymást.

A szerény vendéglátás és kis ajándék az egyesület részéről nem marad el.

Vezetőség

Felhívás

Az „Add a kezed” Mozgássérültek Egyesülete, csatlakozva a Kaláris felhívásához, tagjai, és minden érdeklődő számára amatőr vers és prózaírói pályázatot hirdet. Lehet beküldeni verseket, régi anekdotákat, vidám, vagy szomorú történeteket, elbeszéléseket az elmúlt évek történéseiről.

A pályamunkákat decemberig várja az újság szerkesztősége, amelyekből a legjobbakat közölni fogják, s az év végén egy szakértőkből álló zsűri értékelése után komoly pénzjutalommal díjazza. Különösen szeretnénk, ha a fiatalok is tollat ragadnának, s megosztanák mindannyiunkkal, akár saját emlékeiket, akár szüleiktől, nagyszüleiktől hallott visszaemlékezéseiket.

A Gondozási Központ hírei

Az Idősek klubjának április havi programja:

- 4-6-án Térítési díjak befizetése, 9-10 óráig és 13-15 óráig.
- 7-én Egészségvédelmi előadás 10 órától.
Előadó: Unti Tibor Szegedről.
- 8-22-ig Biopton gyógy-lámpa kezelés, 10 órától.
(Juhász Nagy Bálintné).
- 11-én A „Költészet Napja”. Megemlékezés József Attila születésnapjáról.
Legkedvesebb verseink – 10 órától.
- 11-15-ig Tavaszi kertgondozás. Kérjük, szerszámokat hozzanak magukkal.
- 20-án Orvosi ellenőrzés, 13.30-tól. Dr. Neu Klára doktornő.
- 27-én Fehérnemű vásár, 10 órától.
- 28-án Névnapi köszöntők, 10 órától. Valéria, György, Eszter.

Minden kedden gyógymasszírozás előjegyzés szerint, kézi munkázók csoportfoglalkozása és a gyógytorna 10 órától

(szerda délelőttönként), hétfőn és csütörtökön délután 3 órától az „Optimista csoport” próbái: felkészülés a Humorfesztiválra, a sándorfalvi Nyugdíjas Találkozóra, és az Idősek Napjára.

Vezetőség

Búcsúzás és köszönet...

Dr. Csernai Katalin, 1993 augusztusa óta látta el jó tanácsival a falu apraja-nagyját, s állt a betegek szolgálatában. Nem csoda, hogy e közel 12 év alatt megismerte a község lakóit, sokuknál családtagnak számított. Számítalan kisgyermeket születésétől fogva ismert. Csecsemő tanácsadásaira havonta jártak a babák és a mamák, s később, mint ovisok is kedves ismerősként köszöntötték, amikor iskolába mentel előtt megvizsgálta őket, hogy azután már, iskolásokként kövesse növekedésüket, testi-lelki fejlődésüket. Tanévek végén, lelkesen szervezte az Egészségvédő Nap programjait. A Gondozási Központ idős tagjai havonta a klubban fordulhattak hozzá egészségügyi gondjaikkal, és kérhettek életviteli tanácsokat. Gondolt a magukat egészségesnek tartókra is, rendszeres szűrővizsgálatok végzésével.

1994-től, nyolc éven át volt képviselő az önkormányzatban, a Szociális Bizottság munkájában vett részt.

Sok-sok ember sajnálja, hogy életútja másfelé kanyarodik, s elmegy tőlünk ennyi év után. Tisztelettel és szeretettel fogunk emlékezni rá, s a velünk töltött időre.

Megköszönjük lelkiismeretes munkáját, és kívánjuk, hogy egészségben és boldogságban élje életét, melyet, mint eddig is az emberek egészsége megőrzésének, és betegségeik gyógyításának szentelt.

Mártély lakói

A „virágos otthon” program idén is folytatódik

Sikeresen lezárult az elmúlt évi program. Mint arról már érintőlegesen beszámoltunk, az eredményhirdetésre március 15-én Nemzeti Ünnepünk megemlékezési programjában került sor.

Eredmények: Pótári Imréné kertje I. helyezés, Joó Károly kertje II. helyezés, Somodi Istvánné kertje III. helyezés.

A többi résztvevőt oklevéllel jutalmaztuk. Mindenkinek gratulálunk!

Idén folytatni fogjuk a programot, célunk az igényes és ápoltság zöldfelület, a kert kultúrájának fejlesztése a település egész területén, továbbá a virágos utcaképek kialakítása. Bízunk abban, hogy a csatornázás senkinek sem szegi virágültetési kedvét. Április végén, ahogy az időjárás engedi, virágvásárt rendezünk. Az elmúlt évhez hasonlóan a Gondozási Központ lelkes munkatársai segítenek ebben. A program vezetői újjító javaslattal álltak elő. A résztvevők toborzása érdekében mindenkire becsengetünk, akinek a kertje szépen gondozott. Akik elfogadják ezt a megkeresést, és szívesen megmutatják kertjeiket a szakembereknek, azok bekerülnek a versenybe. A verseny a virágos és esztétikus elő- és magánkertek, balkonok valamint az ingatlanok előtti virágos utcasávok szakszerű megteremtését és fenntartását kívánja elismerni. Minél több a jelentkező, annál több kategóriát tudunk kialakítani, és természetesen benne eredményt hirdetni. Az őszi időszakban is szeretnénk virágvásárt rendezni, melyben a tavalyi választék bővítését is célul tűztük ki.

Üdülőhely és Faluvédő-szépítő Egyesület

A magyar paraszt, végre megtanulta felemelni a fejét...

Húsznapos demonstráció után, létrejött a megállapodás a gazdák és az agrártárca között. A demonstrálók, a ki nem fizetett földalapú támogatások, és a nem megfelelő intézményi háttér miatt sztrájkoltak. Amit a gazdálkodók nagymértékben sérelmeztek, hogy tavaly június 15-ig be kellett adni a földalapú támogatásokhoz a pályázatokat, és a hiánypótlás kiadása, csak decemberben kezdődött meg. A gazdademonstrációval kapcsolatban, interjú olvasható Hevesi Istvánnal, aki a Gazdák Demonstrációs Bizottságának a szóvivője, országos szinten.

T.J.: - Meg van elégedve az eredménnyel, ami született?

H.I.: - Úgy gondolom, hogy amit 15 évig nem sikerült rendbe tenni, azt most, egy megállapodással sem lehet. Arra kell törekednünk, úgy nekünk, mint az FVM-nek, hogy minél több ember maradjon mezőgazdász, mert nincs arra perspektíva, hogy azok az emberek, akik kiszorulnak a mezőgazdaságból, azok mit fognak a későbbiekben dolgozni, mikor ilyen nagy munkanélküliség van az országban. Egy dolog, ami erőt adhat a gazdáknak, ami a Felvonulási téren is elhangzott, az az, hogy soha nem látott mértékű volt az összefogás, és erre még nem volt példa! Mindig úgy tekintettek ránk, magyar mezőgazdászokra, a magyar államban, hogy megtűrt és másodlagos személyek vagyunk, mivel támogatásokat kapunk, és ez a pénz, a többi adófizető állampolgár pénze. Mi úgy gondoljuk, hogy a magyar paraszt, végre megtanulta felemelni a fejét, egyenesen szembenézni a másik emberrel, és nem másodlagos embernek érzi magát! Büszkéek vagyunk arra, hogy magyarok vagyunk, és arra is, hogy parasztizálunk és mezőgazdálkodunk!

T.J.: - Az intervenció gabonafelvásárlással kapcsolatban is kedvező megállapodás született. Így remélhetőleg nem marad a gazdák nyakán a gabona úgy, mint a tavalyi évben, mikor rekordtermés volt.

H.I.: - Az egy dolog, hogy raktár kapacitási problémák adódtak az előző évben, de azt nem értjük, hogy miért nem rugalmasabb a Vidékfejlesztési Hivatal! Volt olyan, hogy az emberek hordták volna be raktárakba az intervenció gabonát, de a raktárosok azt mondták, hogy mivel alkalmazottak, csak délután négy óráig hajlandók dolgozni. Nyáron, mivel tovább világos van, nekünk az lett volna a jobb, ha késő estig tudunk szállítani, mivel tovább vagyunk kint a földeken. Nagyon nagy gondnak látjuk azt, hogy nem voltunk felkészülve a tavalyi rekordtermésre. A raktárak minősége nem felel meg annak a minőségi követelményrendszernek, amit támaszt a hivatal. Mivel a Vidékfejlesztési Hivatal, nem kötött intervenció gabonaszereződést az Európai Unióval, ez által, engedélyezték Portugáliának és Norvégianak, hogy Amerikából hozzanak be gabonát. A gazdák azért háborodtak fel ezen, hogy amikor Magyarországon ekkora raktárkészlet van, akkor miért engedi az Európai Unió, hogy Amerikából hozzanak terményt. Amit még sérelmezünk, hogy a bosnyákok nagyon sok gabonát hordtak volna ki, csak jött valami "vámocská", és ez a szállítmányozás azonnal berekedt. Az már látszik, hogy az intervenció gabona nyomni fogja raktárjainkat, az ez évi aratásig. Azt is kifogásoltuk, hogy a Vidékfejlesztési Hivatal a pályázati elbírálást és feldolgozást, a törvényi határidőket be nem tartva végzi. Általában, egy pályázatnak, két - három hónap az elbírálási ideje. A gépbeszerzés pályázatokra, négy - öt hónapokra érkezik meg a befogadó nyilatkozat, és még onnantól

következik a bírálat, illetve az értesítés, majd a kifizetés. A miniszter urak, államtitkár urak és politikusok, azt elfelejtették közölni az emberekkel a sajtón keresztül, (ahol folyamatosan ment a "számháború", hogy a 328 milliárdos FVM költségvetés, ami szerintük az utolsó évek legnagyobb támogatása), hogy ebből a pénzeszközből, a tavaly év végén, 150 milliárdot, elköltöttek.

T.J.: - Ezek után valószínű, hogy jobban fog működni az élelmiszerellenőrzés is.

H.I.: - Igen, a magyar piac védelme! A paprika botrány, meghozta ennek a „gyümölcsét"! A nagy áruházláncok időként ár alatt értékesítenek, de a minőségi különbsétek megvannak, és így a magyar termékek nem fognak annyira, és nem tudnak beszélni a magyar termelők.

A piac védelme, nem kerülne pénzbe, nem úgy, mint a földalapú támogatás, és ennek, úgy gondolom, demonstráció nélkül is, meg kellett volna valósulnia. Hogyha, a saját termékeinket jobban el tudnánk adni, Magyarországon belül, akkor a magyar vidék is jobban fejlődne. Országon belül a hatósági törvénykezés úgy az állattartásra, mint a növénytermesztési egységre vonatkozóan sokkal szigorúbb, mint az Európai Unióban. Ez akkor hátrány velünk szemben, ugyanis pénzt kell e miatt befektetnünk, hogy meg tudjunk felelni az elvárásoknak, és így nagyon nehéz versenyezni. Ha versenyzünk, akkor versenyezzünk egyenlő feltételekkel!

T.J.: - Az FVM részéről a március 15-ig beígért pénzek ki lettek-e fizetve?

H.I.: - Minden reggel, azzal kezdődtek a tárgyalások, hogy a Miniszterelnök Úr felolvasta, hogy mennyi támogatást fizettek ki, az előző napon. Az nagyon szép szám, hogy a 208.000 gazda 80%-át kifizették! Csak egyet felejtettek el, hogy ők a termőterületek 35-40%-át használják! Tehát, a nagy összegű pénzek, a mai napig nem kerültek kifizetésre! Mivel, kezdődnek a tavaszi munkálatok, meg kellene venni a vetőmagot és a műtrágyát, és sok gazda nem tudja, hogy fogjon neki az idei szezonnak. Megjelent a sajtóban nem egyszer, hogy minek sztrájkolunk, mikor 30-40 milliós traktorjaink vannak! Ehhez, annyit tudok hozzá fűzni, hogy ezek nekünk a munkaeszközök, ebből éljük életünket! Nem tudom mi lenne, ha a minisztériumban Erika - írógépen gépelnének a titkárnők! Fejlődik a világ, a munkaeszközök fejlődését nekünk is, követnünk kell. A gépeink lízingelve vannak, így azok, nem a mieink, hanem a banké!

T.J.: - A sertésartók fognak-e, sztrájkolni?

H.I.: - A megegyezés hetében, a csütörtöki megállapodási tervezet, sokkal jobb pozíciókat tartalmazott, mikor a Miniszterelnök Úr becsukta a mappáját! Akkor, arról volt szó, hogy minden sertés után, kétezer forintot kapunk, a baromfi után pedig kilenc forint - ötven fillért. Összesen, tízmilliárd forint az állattartási támogatás, és csütörtökön azon vitáztunk, hogyha valaki hamarabb fel szeretné venni a faktorálási díjat, akkor azt ki, és milyen pénzből fizeti meg. Ez összességében 300-400 milliót jelent. Ezt az összeget, 2004-ben is megkaphattuk volna már, de csak most januárban adhattuk be a papírokat, és a sertések után, ezernyolcszáz forintot fizetnek, és nem kétezer, mint amiben megállapodtunk. Ahogy létrejött a megállapodás, azonnal elkezdtek csökkenteni a sertésfelvásárlási árat, ami annyit jelent, hogy a támogatást beépítik ebbe az összegbe. Sajnos, ezt a pénzt, csak jövőre fogjuk látni!

